

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه ۱۸ اردی بهشت ماه ۱۳۲۲

فهرست مطالب:

۱ - تصویب صورت مجلس	۵ - معرفی آقای دکتر اقبال به معاونت وزارت بهداری و تقدیم يك فقره لایحه از طرف آقای وزیر بهداری
۲ - تعیین تکلیف پرداخت حقوق چند روزه آقای نوبخت	۶ - تعیین روز استیضاح از طرف آقای نخست وزیر
۳ - مذاکره راجع باستیضاح و قرائت ورقه استیضاحیه	۷ - موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه
۴ - بقیه شور لایحه آبیاری از ماده ۴	

(مجلس دو ساعت و نیم پیش از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید)

صورت مجلس روز پنجشنبه ۱۵ اردی بهشت ماه را آقای (طوسی) منشی قرائت نمودند *

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؛ (گفته شد - خیر)

صورت مجلس تصویب شد .

[۲ - تعیین تکلیف پرداخت حقوق چند روزه آقای نوبخت]

رئیس - آقای فریدونی .

فریدونی - در جلسه گذشته بر حسب پیشنهاد و توضیحات آقای مؤید احمدی نسبت به آقای نوبخت رأی

گرفته شد که منع حضور ایشان از مجلس برطرف شد و از طرف مقام ریاست به کارپردازی مجلس ابلاغ شد در آنجا مقرر شده است مطابق ماده ۱۳۰ آئین نامه و در نظامنامه در ماده ۱۳۰ قرار است که نصف حقوق ایشان هم کسر شود خواستم در این قسمت هم خود مجلس قرار لازم بدهند (نراقی - آن قسمت هم لغو شده)

رئیس - آقای طوسی .

* عین مذاکرات مشروح بکصد و پنجاه و هفتمین جلسه از سیزدهمین دوره قانون گذاری (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

* اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است

غائبین با اجازه - آقایان ، ملک زاده آملی - فاطمی .

غائبین بی اجازه - آقایان ؛ دکتر سمعی - تولیت - نجبر فرمند - ذوالقدر - موقر - اورنگ - گودرز نیا - مشیردوانی - شجاع - اکبر - عطاء الله پالیزی - مهدب - جلالی - مؤید قوامی - نمازی - دبستانی - خسرو شاهی - صادق وزیری - شهابنک - دکتر نفیسی - آزادی - مسعودی - مستشار - دشتی - کامل ماگو - معدل - نصر تیان - هراز - بوداغبان - دکتر لقمان .

دیر آمده بی اجازه . آقای نقابت .

طوسی - بطوری که ملاحظه فرمودید و در صورت مجلس هم خوانده شد آقای مؤید احمدی پیشنهاد فرمودند موضوع اجرای مفاد ماده ۲۹ نظامنامه نسبت با آقای نوبخت ملغی گردد چون معارضی نداشت نسبت به پیشنهاد ایشان رأی گرفته و تصویب شد. بنا بر این اثر آن ماده از اول الی آخر ملغی است (صحیح است) بنابراین امر بفرمائید ایشان تشریف بیاورند و هیچ مانعی نخواهد داشت.

رئیس - حقوق ایشان هم بهمین جهت داده خواهد شد. **جمعی از نمایندگان** - دستور.

۳ - مذاکره راجع به موضوع استیضاح و قرائت ورقه استیضاحیه

طباطبائی - اجازه میفرمائید بنده یک اخطار نظامنامه دارم عرض کنم.

رئیس - اخطار نظامنامه دارید؟ بفرمائید ماده اش را بخوانید.

طباطبائی - عرض کنم بنده طبق ماده ۴۴ نظامنامه اخطار دارم. ماده ۴۴ نظامنامه:

هر نماینده که از وزیری میخواهد استیضاحی نماید باید تقاضای خورد را کتباً بر رئیس داده و موضوع استیضاح را در ضمن معین نماید. رئیس آن را در مجلس قرائت میکند و مجلس باید آن تقاضا را قبول نموده و پس از آنکه از اظهارات وزیر یا وزراء در باب تعیین روزی که استیضاح باید بعمل آید مستحضر شد بدون مباحثه در اصل موضوع قرار روز استیضاح را بدهد. استیضاحاتی که در باب امور سیاسی داخلی مملکت است نباید بیش از یک ماه بعهده تعویق بماند.

رئیس - البته موافقی که رئیس مصلحت بداند پیشنهاد شما خوانده میشود و مجلس هم البته اگر صلاح دانست اقدام خواهد شد.

دکتر طاهری - چرا نمیخوانند؟

نویل سمیهی - مصلحت نیست.

رئیس - ماده چهار لایحه آبیاری مطرح است... **عده از نمایندگان** - استیضاح را بخوانید.

برای این فلسفه است که چون عرفاً اقلیت استیضاح میکند و اگر به رأی مجلس مراجعه شود هیچوقت لباس عمل نمیبوشد و اکثریت رأی نمیدهد این است که بر طبق اصول وقتی يك استیضاحی شد آن استیضاح را مجلس قبول شده تلقی میکند و دولت باید برای جواب حاضر شود (صحیح است).

رئیس - اینجا میگوید رئیس آن را در مجلس قرائت میکند و مجلس باید آن تقاضا را قبول نموده...

جمعی از نمایندگان - باید یعنی حتماً همین باید الزام و تکلیف است.

رئیس - به دولت ابلاغ میشود که برای جواب حاضر شوند.

(۴ - قیبه شور لایحه آبیاری از ماده ۴)

رئیس - لایحه آبیاری از ماده ۴ مطرح است. ماده ۴ خوانده میشود:

انوار - این ماده خوانده شد و مذاکرات هم شد ماده بعد را بخوانید.

رئیس - به ماده ۴ رأی گرفته نشد.

وزیر کشاورزی - مذاکرات این ماده تمام شد اصلاحی هم شد اصلاحش را هم بنده قبول کردم.

رئیس - پیشنهادات تمام نشده باید بقیه پیشنهادات هم مطرح شود. پیشنهاد آقای دهستانی:

اصلاح ماده ۴ را بقرار زیر پیشنهاد میکنم:

ماده ۴ - بنگاه مستقل آبیاری موظف است ساختمانهای آبیاری و زه کشی که نقشه های آنها حاضر شده یا سایر عملیات آبیاری که در مدت ده سال بررسی آنها تکمیل و اجرای آنها لازم شمرده شود بخصوص در نقاطی که قبلاً عملیات شروع و از تأخیر آن مخارج مقدماتی از بین میروند رعایت تقدم را نموده و بترتیب الا هم فالاهم عملی نماید الی آخر.

رئیس - آقای دهستانی.

دهستانی - بطوری که آقایان مستحضرند در بعضی نقاط عملیات مقدماتی شروع شده و يك مخارج هنگفتی هم

دولت کرده است پیشنهاد بنده با اصل ماده فرقی ندارد نهایت در نظر گرفته شده است که طوری عمل کنند که آن مخارجی که قبلاً شده است از بین نرود و تقاضا دارم آقای وزیر کشاورزی هم قبول بفرمایند.

وزیر کشاورزی - بدیهی است اگر دولت در يك مواردی مخارجی کرده باشد از آن مخارج که صرف نظر نمیکنند ولی بطور کلی بنده نمیتوانم این پیشنهاد را قبول کنم و موافقت کنم که يك همچو الزامی برای دولت و بنگاه کل آبیاری باشد برای اینکه ممکن است در يك مواردی يك مخارجی شده باشد که از نظر رعایت تقدم آن مصلحت نباشد و بنا بر این نمیتوان نمایان پیشنهاد موافقت کرد و بنظر بنده این الزام مورد ندارد.

دهستانی - اجازه میفرمائید؟ با بیاناتی که آقای وزیر وزیر کشاورزی فرمودند نظر بنده تأمین است البته دولت هم حاضر نخواهد بود که محلی که مخارج هنگفتی شده باشد آن مخارج از بین رود و رعایت خواهند کرد بنا بر این پیشنهاد خودم را مسترد میکنم.

طباطبائی - آقای این پیشنهاد صحیحی است پیشنهاد آقای دهستانی را بنده قبول میکنم. اجازه میفرمائید؟ **رئیس** - بفرمائید.

طباطبائی - عرض کنم ما در بین کشاورزی و مهندسی سابقاً از طرف دولت رفته اند در بعضی جاها و يك مخارجی شده است و يك عملیات مقدماتی هم در آنجاها شده است حالا آن جاها را بلا تکلیف گذاشته اند این پیشنهاد خیلی خوبی بود موضوع ندارد که يك جاهائی را که رفته اند و مخارجی کرده اند آنجاها را بلا تکلیف بگذارند و جاهای دیگر را شروع کنند و نظر دولت اینطور نشان میدهد که میخواهند بروند کارهای تازه را شروع کنند آنوقت باز بعد از شش ماه یکسال يك حوادثی پیش می آید که از آنجاها هم صرف نظر میکنند این مطلب باید اصل عمل این بنگاه باشد که جاهائی را که مقدماتش را شروع کرده اند و عملیاتی درش شده است آنجا را بترتیب الا هم فالاهم انجام دهند بعد کارهای دیگر

را شروع کنند و بنده نمیدانم عیب این پیشنهاد چه بود و جوابی را که دادند قانع کننده نبود.

وزیر کشاورزی - بنده عرض کردم در قسمت کارهایی

که نیمه تمام است و مخارجی شده است و از نظر فنی هم مفید است آنها را البته در درجه اول باید مقدم قرار داد ولی اگر چنانچه سابقاً يك مخارجی در بعضی جاها شده است و تعقیب آن عملیات بنظر متخصصین مفید نیست بنظر بنده تعقیب آن جز پول بیشتری را خرج کردن و نتیجه کافی نگرفتن نتیجه دیگری نخواهد داشت و با اصطلاح معروف که ضرر را هر جایش را بگیری نفع است اگر واقعاً يك عملیاتی صحیح نبوده و سطحی بوده اگر بخواهیم آنها را تعقیب کنیم و مقدم بداریم بآن منظوری که داریم موفق نمیشویم این است که ایزاباً باید از آن کار منصرف شویم **طباطبائی** - قبول میکنند مجلس هم که رأی نمیدهد استرداد میکنم

رئیس - این لایحه که مطرح است هم به پیشنهادات هم بمواد باید رأی گرفته شود هر ساعت اگر بخواهیم مدتی معطل شویم که آقایان يك نفر دو نفر بیایند که عده کافی شود انصاف نیست. بنده امروز بر خلاف فرمایش آقای ثقة الاسلامی بیش از يك ساعت منتظر شدم تا اکثریت حاصل شد حالا هم که باز محتاج رأی هستیم آقایان هر ساعت خارج میشوند برای کارهای مجلس آقایان حاضر میشوند نه برای کارهای شخصی. رأی گرفته میشود به ماده چهارم آقایان موافقین برخیزند (اغلب قیام نمودند) تصویب شده. ماده پنجم:

ماده ۵ - هر موقع که اشخاص یا مالکین بخواهند در نقطه بمعمولیات آبیاری یا زه کشی یا سد سازی و امثال آن به هزینه خود اقدام کنند میتوانند از بنگاه آبیاری تقاضای کمک فنی نمایند بنگاه مزبور موظف است بوسیله متخصصین خود محل منظور را معاینه و از لحاظ امکان فنی مورد بررسی مقدماتی قرار داده و هزینه تقریبی آنرا نیز تعیین و بدو طلبان مراتب را اطلاع دهد تا سرمایه لازم را پرداخته

یا تعهد نمایند و در صورتیکه کار باید بوسیله شرکتی انجام شود شرکت آنرا نیز تأسیس نمایند پس از آنکه ایرادات بعمل آمد و شرکت تأسیس و سرمایه فراهم شد بنگاه آبیاری موظف خواهد بود بهزینه خود نقشه برداری کامل و تهیه طرح های لازمه و دفاتر فنی را انجام داد و برایکنان بشخص یا شرکتی که تعهد انجام عمل را نموده واگذار نماید.

تبصره - لزوم و بمورد بودن تقاضای هر شخص یا مالکی باید قبلاً از طرف اداره کشاورزی محل بررسی و تصدیق شده باشد هزینه مسافرت کارشناس برای بررسی ملک مورد تقاضا بمهده تقاضا کنندگان خواهد بود

رئیس - آقای امیر تیمور

امیر تیمور - این ماده ماده بسیار خوبی است و بنده با آن موافق هستم اما تبصره این ماده يك نقصی دارد که آن نقصش را بنده تذکر میدهم و آقای وزیر کشاورزی توجه بفرمایند این جا مینویسد: لزوم و بمورد بودن تقاضای هر شخص یا مالکی باید قبلاً از طرف اداره کشاورزی محل بررسی و تصدیق شده باشد هزینه مسافرت کارشناس برای بررسی ملک مورد تقاضا بمهده تقاضا کنندگان خواهد بود. این مطلب بسیار صحیح است بنده اگر يك ملکی دارم و در آن جا يك عملیات آبیاری و سد سازی اگر بنظرم میرسد که مفید است پیشنهاد میکنم و مخارجش را هم باید بدهم اما فرض کنید که من يك نظری دارم در يك جایی که مربوط به ملك شخصی خودم نیست از نظر مصالح کشور است مثلاً بنده بجناب عالی تذکر میدهم اگر در رودخانه هریرود در منطقه پل خاجو يك سد ساخته شود (رواقماً هم همینطور است) تمام خاک سرخس آبیاری خواهد شد اگر در سال پانصد هزار تومان از آن محل حالا عاید کشور میشود با ساختن آن سد سالی ده میلیون تومان عاید خواهد شد اگر از جناب عالی تقاضا شود که يك نفر را بفرستید آن جا و محل را معاینه کند در این جا خود وزارت کشاورزی اقدام بکند و مخارج رفتن متخصص به محل با

خود بنگاه آبیاری است ولی این جا میگوید تقاضا کنند باید مخارج را بدهد و این کار لنگ خواهد شد و متأسفانه مجریان ما هم بقدری در تفسیر قوانین خشک هستند که چه عرض کنم اگر مورد تقاضا مربوط به شخص باشد این مطلب کاملاً صحیح است ولی يك مواردی است که مربوط بمعموم است این را من نباید پولش را و مخارجش را بپردازم وقتی که من بشما تذکر میدهم و شما تشخیص فرمودید که این کار صحیح است این را خودتان باید اقدام کنید من باب مثال عرض کردم این رود هریرود که آبش میرود به سرخس و ناحیه سرخس را مشروب میکنند این تا خرداد آبش دوام دارد و از خرداد به بعد آبش قطع میشود و در سرخس هیچ آب پیدا نمیشود و باین جهت زراعت صیفی و پنبه کاری نمیشود کرد و عمل نمی آید در صورتیکه بهترین زراعت های شتوی و صیفی در آنجا عمل می آید و زمین آنجا شاید در تمام ایران بی نظیر باشد و هیچ جا زمینش بآن خوبی نیست در چند سال قبل (شاید در وزارت خارجه هم سابقه داشته باشد چون در قسمت سرحدی است) مطالعات کامل هم شد بعرض اعلیحضرت شاه سابق هم رسید ولی متأسفانه وزارت امور خارجه روی يك فرض غلط اشکالی کردند که همینطور ماند و اگر واقعاً این کار میشد و این سد ساخته میشد سالی ده میلیون تومان منافع خالص کشور خواهد بود این صحراي خشک سوزان سرخس بيك مزرعه سبز و خرمی مبدل میشود و بهترین زراعتها را میشود در آنجا کرد و استدعا میکنم در این مورد آقای وزیر کشاورزی توضیحی بفرمایند

وزیر کشاورزی - عرض کنم این ماده ۵ برای اشخاصی

تهیه شده که از نقطه نظر عمران و استفاده از وضعیت املاک شخصی خودشان بخواهند عملیاتی بکنند البته نه برای کارهای عمومی کارهای عمومی را همانطور که فرمودند کافی است که يك نفر مطلع نظریات خودش را به بنگاه آبیاری بفرستد و اداره آبیاری را هدایت و راهنمایی کند برای آن کاری که بنظر او مفید آمده است البته اداره آبیاری در آن قسمت بخصوص که راجع

به عموم است اطلاعات لازم دیگر هم بدست می آید و اقدام میکنند و محتاج به هیچگونه تشریفات نیست این ماده صرفاً و صرفاً از نظر کار اشخاصی است که بخواهند در املاک خودشان عملیات آبیاری از قبیل سد سازی و حفر قنات و کار های دیگر بکنند این است که در این ماده برای کمک بحال آن مالکین که در حقیقت کمک به انجام امر آبیاری است در نظر گرفته شود که با این تشریفات این تقاضا را انجام خواهد داد (صحیح است).

رئیس - آقای ملک مدنی.

ملك مدنی - بنده موافقم.

رئیس - آقای اوحدی.

اوحدی - در این ماده بنده يك اجمالی می بینم که محتاج بيك توضیح کافی است در اینجا نوشته شده است: پس از اینکه متخصصین محل منظور را معاینه و از لحاظ امکان فنی مورد بررسی مقدماتی قرار دهد و هزینه تقریبی آنرا نیز تعیین و بدو طلبان مراتب را اطلاع دهد تا سرمایه لازم را پرداخته یا تعهد نمایند. این سرمایه لازم را این اشخاص به کی پرداخته و گیرنده چه کسیست اینجا هیچ معلوم نیست که این وجه را باید بکی بپردازد (مخبر - به بنگاه آبیاری) یکبارگی در تأمل بفرمائید. برای اینکه در صدر ماده معین شده است: هر گاه اشخاص یا یک نفر بخواهند این کار را بکنند می آید استدعا میکنند از اداره آبیاری که شما بیائید اینجا را نگاه کنید و تصدیق بکنید که این عملیات ممکن است در اینجا انجام شود یا خیر که پس از تصدیق من حاضر شوم این کار را بکنم اینجا مینویسد پس از اینکه تصدیق شد باید پول را بپردازد با اداره آبیاری که نباید بپردازد بجهت اینکه خودش که نمیخواهد این کار را انجام بدهد و نمیخواهد بقوه اداره آبیاری که این کار را بکند پس این پول را بکی باید بدهد؟ بله کسی را معین کنید که این وجه را باو بدهد و بعد هم عنوان شرکت دارد شرکت غیر از این است البته اگر شرکت تقاضا کرد بهمان شرکت میپردازد اما قسمت اول بلا تصدیق است از این جهت خواستم يك توضیحی بفرمایند.

وزیر کشاورزی - عرض کنم همانطور که قبلاً عرض کردم این ماده ۵ صرفاً مربوط به تقاضای اشخاص است برای کارهای شخصی و مالکینی که بخواهند در ملک خودشان عمران و آبادی کنند البته تقاضا را با اداره کل آبیاری خواهند داد و اداره کل آبیاری هم مطابق این ماده وظیفه دارد این تقاضا را مورد بررسی و دقت قرار دهد و وقتی که بررسی و مطالعات خودش را کرد نتیجه را به تقاضا کننده اطلاع خواهد داد که این تقاضای شما عملی هست یا خیر و اگر هست این مبلغ هم مخارج دارد اگر آن شخص بخواهد اداره آبیاری این کار را بکند خرجش را با اداره آبیاری میپردازد و اگر خود او بخواهد انجام دهد البته اداره آبیاری مانع نخواهد شد و اگر هم شرکتی تشکیل شد روی این کار در آن قسمت هم همانطور که فرمودند تکلیف آنهم معلوم است و بطور خلاصه این ماده ابهامی ندارد و اگر کسی خواست آن منظور بدست اداره کل آبیاری انجام شود البته آن مخارجی را که اداره کل آبیاری بر آورد کرده و معین کرده باید با اداره کل آبیاری بپردازد یا تعهد کند تا بنگاه کل آبیاری آن اقدام را بعمل بیاورد این است بطور خلاصه منظور و مقصود ماده.

جمعی از نمایندگان - کافی است مذاکرات.

رئیس - پیشنهاد آقای دهستانی:

در سطر پنجم جمله تا سرمایه لازم را پرداخته یا تعهد نماید حذف شود.

رئیس - آقای دهستانی.

دهستانی - بیانی که آقای وزیر کشاورزی فرمودند يك بيان صحيح و عمل صحيح بود ولی این ماده بر خلاف فرمایش ایشان است اینجا میگوید هر مالکی که بخواهد عمل آبیاری را انجام بدهد اداره کل آبیاری موظف است نقشه لازم را برای او تهیه نموده و با اطلاع بدهد و بعد مینویسد سرمایه لازم را پرداخته یا تعهد نماید ملاحظه فرمائید يك مالکی وقتی تقاضای کرد بنگاه آبیاری هم با او موافقت کرده و نقشه برداشت مخارج را هم تعیین کرد دیگر مالک نباید پولی بپردازد و تعهدی بکند پول مربوط به خودش است

در مواردی که از آب برای مشروب کردن شهرها یا کارهایی غیر زراعتی از قبیل آسیاب و آبدنک و تولید نیروی برق و غیره استفاده شود بهای آب بتراضی بنگاه آبیاری و مصرف کننده تعیین و وصول خواهد شد.

رئیس - آقای امیر تیمور.

امیر تیمور - بنده استنباطم از این ماده این است که دولت میخواهد بگوید اگر بوسیله شرکت آبیاری آبی در يك نقطه ایجاد کرد گدار مسنقل آبیاری آن آب را میتواند به بهای عادلانه آن آبرو بفروش برساند برای زراعت یا در شهرها بفروشند اگر منظور از این ماده این است که عبارت ماده نارسا است و منظور را نمیرساند و اگر منظور طور دیگری است که توضیح بفرمایند تا بنده هم صالحی شوم.

وزیر کشاورزی - البته منظور همین است که فرمودید بنگاه آبیاری وقتی در نتیجه عملیاتی موفق شود از زه کشی یا سدسازی آبی بدست بیاورد آن آب را با يك قیمت متناسبی در دسترس کشاورزان میگذارد مقصود همین است.

امیر تیمور - پس عبارت ماده این مقصود را نمیرساند و نارسا است حالا بنده پیشنهاد میکنم.

رئیس - آقای ملک مدنی.

ملک مدنی - موافقم.

رئیس - آقای اوحدی.

اوحدی - این ماده بعقیده بنده خیلی اجمال دارد عملیات اداره آبیاری دو قسم بنظر بنده رسید یکی آنکه احداث میکند يك موارد و راههایی را و ایجاد آب میکند یا بوسیله قنات یا بوسیله چاه ارتزین یا بوسیله سد بندی در این قسمت که احداث و ایجاد است اولاً و بالذات این را میتواند آب بهائی برای او معین کند و بگوید استفاده کنندگان باید قیمت آنرا بپردازند ولی اگر يك آبهای مباحه از رودخانه و نهر ها جاری است و سابقه دارد اداره آبیاری اقداماتی میکند که موجب از زیاد آب میشود اگر سدی بسازد یا اقدامات کنند که موجب اضافه آب بشود در این جا چه عملی را باید بکنند آیا قیمت آب اولیه مباحه را هم ضمیمه میکنند

یا برای آن اضافه قیمت تعیین میکنید چون این ماده بطور مطلق نوشته شده و توضیح داده نشده که يك آب مباحه قبلی اگر باشد و بعداً اضافه شود بنده با اینکه اتصال آب کوهرنگ را بر این رود اضافه رود خارج از این موضوعات و تشریفات و از این قانون میدانم و دولت باید مستقلاً اقدامات خودش را بکند برای آن این را عرض نکردم فقط از این نقطه نظر که اگر يك رودخانه را که آبش کم است اداره آبیاری يك سدی ساخته و آبش را اضافه کرده برای آن اضافه قیمت تعیین میکنید یا آب اضافه و مباح را هم هر دو را با هم میگیرید این را توضیح بدهید

وزیر کشاورزی (آقای اعتبار) - منظور از این ماده البته این خواهد بود که اگر در نتیجه عملیات اداره آبیاری هر مقدار اراضی که مشروب شود و هر مقدار شعاعی که به سطح اراضی که سابقاً مشروب نشده افزوده شود نسبت به هر مقدار که افزایش حاصل میشود از آن آب بها میگیرد و ضمناً بنده مفتنم می شمارم يك موضوعی را اینجا خدمت آقایان عرض کنم اگر نظر آقایان موافق است این اصلاح در این ماده بشود اینجا البته دو مورد است که ما بایستی توجه کنیم یکی آبیاری و اداره آبیاری که از هر وسیله آقایان موافقت بفرمایند که این عوائذی داشته باشند سرمایه داشته باشد تا بتواند این عملی را که میخواهد نزاع بکند و سمع بدهد اگر يك ها ختمالی میکند و سدهائی می بندد يك عوائذی هم داشته و البته اینجا بنده منظور خودم را میخواهم بعرض آقایان برسانم که اگر موافقت بفرمایند این را منظور اصلاح کنیم اینجا البته وقتی که اداره آبیاری در نتیجه بستن يك سدی يك اراضی که سابقاً آب نداشته موفق شد که آب برساند این بدیهی است که آب اراضی دو نوع استفاده میکنند یکی از جهت کشت و زرع که يك اراضی لم بزری تبدیل بزری شده و از آنجا بهره داری میشود یکی دیگر قیمت اراضی است که قیمت این اراضی که آب ندارد با اراضی که آب دارد يك تفاوت فوق العاده پیدا میکنند اگر يك زمینی که آب نداشته پنج تومان قیمت دارد پس از این

که آب پیدا کرد قیمتش پنجاه تومان میشود باین جهت بنده نظرم این بود که در این ماده شش اگر آقایان موافقت بفرمایند علاوه بر این آب بها مایک حق تشریف هم قائل شویم در اینجا بنظر بنده منافع بنگاه آبیاری این کار را اجازه بدهید ما بکنیم برای اینکه همانطور که عرض کردم این زمین یک استفاده از بهره برداری میکنند یک استفاده از قیمت یک استفاده از بهره برداری بهره بردار مال خودش اما اضافه قیمتش را آنها برای یکمرتبه بما بدهد و آن قیمت را هم بایک حد متوسطی موافقت بفرمائید که به اداره کل آبیاری داده شود که بتواند اداره آبیاری با عوائدی که بدستش خواهد آمد عملیات خودش را توسعه بدهد.

رئیس - آقای صفوی .

صفوی - بنده از این ماده اینطور استنباط میکنم که اداره کل آبیاری منظور این است اگر برای مشروب کردن اراضی همانطور که آقای وزیر کشاورزی فرمودند یک مخارجی کرد و یک اراضی را خواست مشروب بکنند بعد از اینکه آن اراضی مشروب شد یک حقی از آنها بگیرد و در آخر ماده یک جمله نوشته شده : در مواردی که از آب برای مشروب کردن شهرها یا کارهای غیر زراعتی تا آخر ماده در صورتیکه بنده اینجا اینطور استنباط میکنم که اگر برای مشروب کردن شهرها هم اداره آبیاری یک مخارجی کرده البته یک آب بهائی میگیرد ولی یک موافقتی است که بنگاه آبیاری خرجی نمیکند خرجش را دیگران میدهند اینصورت بنده تصور نمیکنم که این بنگاه آبیاری که خرجی نکرده است یک آب بهائی بتواند بگیرد بنده لازم دانستم که اینجا تذکرأ عرض کنم و توضیح بدهم که تصویب این قانون مصادف خواهد شد با مشروب کردن بوشهر از آب خوراکی از محلی که همه آقایان اطلاع دارند و اعلیحضرت همایونی با آن فتوت و مرحمتی که نسبت به همه مردم دارند موافقت فرمودند و از جیب فتوت خودشان آب بوشهر را تمهد فرمودند و وزارت کشاورزی هم توجه فرمودند بنده هم از شان استعفا کردم پرفسور ویندز هم رفته است برای این

کار و همانطور که دیروز خدمتشان بودم و فرمودند که این کار دیز هم شده است و بلکه امسال تمام بشود و مردم بوشهر امسال بتوانند استفاده کنند آنوقت تصویب این قانون هم مصادف خواهد شد با این قسمت در صورتیکه هزینه این کار را اعلیحضرت همایونی مرحمت فرموده اند و اهالی بوشهر هم سپاسگذار هستند آنوقت اداره آبیاری هم ممکن است بگوید اینجا مخارجی شده است و آب آمده است و بخواهند یک حقی هم بگیرند حالا معلوم هم نیست که تا چه اندازه باشد بنده خواستم که این توضیح داده شود و آقای وزیر کشاورزی بفرمایند در صورتیکه بنگاه آبیاری خرجی نکرده باشد مشمول این قسمت نخواهد بود .

وزیر کشاورزی (آقای اعتبار) - اقداماتی که بوسیله

هزینه های اختصاصی انجام میشود این البته همانطور که فرمودید اداره کل آبیاری چیزی از او نخواهد گرفت اگر کل آبیاری اگر خودش خرجی نکند از سرمایه خودش نظر استفاده از آنجا نخواهد داشت پس اگر موضوع آب بوشهر صد درصد با سرمایه که اعلیحضرت همایونی مرحمت فرمودند انجام شود آن مخارج بهره برداری را اداره کل آبیاری مطالبه نمیکند لیکن برای نگاهداری مجری و برای اینکه این مجری همیشه صحیح و سالم نگاه داشته شود تصدیق میفرمائید که سالیانه یک خرجی دارد البته به آن نسبت یک مبلغ مختصری خواهد بود و اگر از اهالی چیزی گرفته شود بهمان نسبت خواهد بود که فقط آن مجری محافظت شود .

رئیس - آقای فرمانفرمائیان .

فرمانفرمائیان - بنده اصولاً با این ماده کمال موافقت را دارم ولی با آن حق تشریفی که آقای وزیر فرمودند مخالفم در کمیسیون هم مطرح شد و بایک دلائلی کمیسیون این عنوان را رد کردند و حالا در اینجا هم عرض میکنم که ایشان دیگر نباید در این قسمت مصر باشند بعضی از اهلاک هست که مجهول المالك است اگر در اثر اقدام بنگاه آبیاری زیر کشت و زرع در آید البته آن اراضی بیک صورت حی در خواهد آمد ولی اگر یک اراضی است که مال مردم است

و مالک خصوصی دارد و بالاخره وقتی در نتیجه اقدامات اداره آبیاری آن اراضی مشروب شود هم بنگاه آبیاری هم مملکت و خود آن حوزه یک انتفاعاتی میبرند که بمراتب از این حق تشریف بیشتر خواهد بود برای اینکه این حق تشریف ممکن است برای یک دفعه باشد ولی انتفاع از حق تشریف همیشگی است باین جهت بعقیده بنده این موضوع موردی نخواهد داشت که دولت بیاورد در امور فلاحتی این چیزهای کوچک را در نظر بگیرد در صورتیکه استفاده که از قسمت های دیگر خواهد نمود خیلی بیشتر است شما آب در بیاورید و استفاده کنید که استفاده آن نهایت نخواهد داشت .

رئیس - آقای تهرانچی .

تهرانچی - در ماده شش مینویسد بنگاه مستقل آبیاری میتواند بهاء آب زمین هائیکه بر اثر عملیات آبیاری وزه کش مشروب میشوند طبق ارزش و قیمت معمول در هر محل با رعایت حال کشاورزان دریافت نماید بنده خواستم بدانم که آیا این مربوط به احداث آبهای تازه ایست که وزارت کشاورزی احداث میکنند مشروب کند زمین های بایر را یا زمینهایی که قبلاً بوسیله رودخانه یا زه کشها مشروب میشده است اگر مقصود آبهای تازه ایست که وزارت کشاورزی احداث میشود و زمینهای بایر را مشروب میکنند که بنده عرضی ندارم و اگر غیر از این است بفرمایند .

وزیر کشاورزی - این را بنده توضیح عرض کردم

مقصود این است که آن قسمت اراضی که آب نداشته اند و در نتیجه عملیات این بنگاه صاحب آب شده است از آنها آب بها گرفته شود و اگر غیر از این باشد کاری نداریم .

رئیس - آقای رضوی .

رضوی - عرض کنم که البته بنده هم همین توضیح را خواستم عرض کنم که این مربوط بجاهائی است که آب جدید تولید میشود و البته آن اراضی که استفاده شان روی رودخانه و غیره است بخوبی محسوس و معین است آنرا هم البته بایک ترتیب عادلانه باید رفتار کرد .

پیشنهاد آقای اوحدی .

تبصره زیر را بماده شش پیشنهاد مینمایم .
عملیات اداره آبیاری هر گاه موجب اضافه آب شود باید متخصصین آب بهارا نسبت بآب اضافه شده معین نمایند .
اوحدی - بنده آنطوریکه جواب این قسمت را دادند محتاج توضیحات بیشتری نیستم همین قدر آقای وزیر کشاورزی توجه بفرمایند اگر آن عریض مورد قبول ایشان واقع شده باین تبصره که بنده پیشنهاد کردم موافقت بفرمایند دیگر عرضی ندارم .

وزیر کشاورزی - بنده توضیح کافی بعرض آقایان رساندم بنظر بنده دیگر محتاج به این تبصره نیستیم چون بدیهی است اگر در نتیجه اقدام و عمل اداره آبیاری یک آب اضافه پیدا شد استفاده خواهیم کرد و بنظر بنده دیگر این پیشنهاد مورد ندارد .

اوحدی - همین توضیح ایشان ضمیمه ماده بشود بنده حرفی ندارم و پس میگیرم .

پیشنهاد آقای امیر تیمور قسمت اول ماده شش را بطریق ذیل اصلاح و پیشنهاد میکنم

ماده ۶ - بنگاه آبیاری میتواند آب بهاء زمین هائیکه بخرج خود بر اثر عملیات آبیاری وزه کشی مشروب میشوند امیر تیمور - بنده از فرصت استفاده میکنم و به آقای تهرانچی عرض کنم که منظور از این ماده این است که اگر اداره آبیاری آبی بخرج خودش ایجاد کرد میتواند از آن آب استفاده کند و با دریافت آب بها در معرض استفاده کشاورزان بگذارند ولی در ماده کلمه بخرج خودش گذاشته نشده است و عبارت ماده نارسا است و ایجاد اشکال میکند فرضاً اگر در مالک من بوسیله اداره آبیاری آبی ایجاد شود اداره آبیاری باید آبش را بفروشند در صورتیکه فقط مقصود این است آبی که بوسیله اداره آبیاری و بخرج خود اداره آبیاری شده باشد آنوقت اداره آبیاری بتواند با دریافت آب بها در معرض استفاده کشاورزان بگذارد لهذا بنده پیشنهاد کردم که کلمه بخرج خود اداره آبیاری اضافه شود .
وزیر کشاورزی - پیشنهادات دیگر را هم بخوانید .

پیشنهاد آقای دکتر طاهری

پیشنهاد میشود در ماده شش اینطور نوشته شود

بنگاه مستقل آبیاری میتواند بهای آب زمین هائیکه بر اثر عملیات آبیاری وزه کشی آن بنگاه مشروب میشود تا آخر **امیر تیمور** - این هم نمیشود ایجاد اشکال میکند باید بنویسید عملیاتی که بخرج خود آبیاری میشود

وزیر کشاورزی - بنظر بنده این مطلب روشن است با این اصلاحی که آقای دکتر طاهری کرده اند ما میگوئیم بنگاه مستقل آبیاری میتواند که در اثر عملیات آبیاری وزه کشی آن بنگاه مشروب میشود پس صدق نمیکند بملك شخصی جنابعالی ما آن اراضی را که مشروب میکنیم یعنی آن اراضی اضافه را که مشروب میکنیم یا يك اراضی که اصلاً آب نداشته و در نتیجه عملیات و اقدامات اداره آبیاری مشروب میشود منظور از آنها است آب بها را از آنها میگیریم وقتی که گفته میشود که بنگاه آبیاری آب بها خواهد گرفت در جائی است که بنگاه آبیاری خودش اقدامی کرده باشد ولی جاهائی که اقدام نکرده بما مربوط نیست اگر در ملك آقای امیر تیمور یا یکی از آقایان دیگر اداره آبیاری بر حسب تقاضای مالك يك اقدامی کرد فقط همان مبلغ خرجی را خواهد گرفت که بر اثر سعی و عمل در آن کار انجام شده است و اصل آن کار انجام شده را تحویل مالك خواهد داد و میرود پی کارش ولی این بهجاهائی اطلاق میشود که در نتیجه اقدامات اداره آبیاری دارای آب میشوند (امیر تیمور - با خرج اداره آبیاری) چون در اثر عملیاتی که عرض کردم مستلزم خرج اداره آبیاری است و البته جاهائیکه با خرج اداره آبیاری آن آب بدست آمده باشد **امیر تیمور** - حالا این کلمه بخرج خودش را قبول بفرمائید منظور حاصل میشود

مخبر - اجازه بفرمائید بنده تصور میکنم با این توضیحی که آقای وزیر کشاورزی فرمودند و با اصلاحی که دکتر طاهری پیشنهاد کردند کاملاً منظور حضرتعالی تأمین است. **امیر تیمور** - ما که معارضه لفظی با هم نداریم بیانات

کارهای غیر زراعتی از قبیل آسیاب و آبدنک و تولید نیروی برق و غیره استفاده شود بهاء آب به تراضی بنگاه آبیاری و مصرف کننده تعیین و وصول خواهد شد.

وزیر کشاورزی - بنده لازم است اینجا يك توضیحی عرض کنم این پیشنهاد آقای امیر تیمور نباید این نتیجه را بدهد که اگر شرکتهائی تشکیل شد چون اینجا میگوید بخرج خود چون ممکن است بخرج شرکت و سرمایه شرکت این عملیات بشود آنوقت این اشکال تولید میشود پس کلمه یا شرکتهای هم بعد از بخرج خود باید نوشته شود. **امیر تیمور** - بسیار خوب یا شرکتهای را علاوه بفرمائید پیشنهاد آقای تهرانچی :

اینجانب پیشنهاد میکنم بجای طبق ارزش و قیمت معمول در هر محل نوشته شود : طبق ارزش و قیمتی که برای بنگاه آبیاری با در نظر گرفتن سودی در حدود صدی ده برای سرمایه تمام شده است در هر محل دریافت نماید .

تهرانچی - آقای وزیر کشاورزی توجه بفرمائید بنده توضیح عرض کنم البته قیمت معمول در محل با رعایت حال کشاورزان بنظر بنده کافی نخواهد بود قیمت های معمول آب اراضی همیشه يك قیمت های خیلی بالا است و منظور از این عمل بنگاه آبیاری این است که ایجاد آبهای جدیدی بکند و با قیمت های ارزانی بدهد باشخاص که استفاده بکنند برای عملیات کشاورزی البته دولت از محل های دیگر هم استفاده میکند چون عوائد که زیاد شد طبیعتاً مالیات هم زیاد میشود پس اگر ما بخواهیم این را بنویسیم که با قیمت معمول در هر محل با رعایت حال کشاورزان این کافی نخواهد بود چون بعضی محل ها است که آب قیمتی ندارد ولی بعضی محلها هم هست مثل ورامین که خیلی قیمت دارد در مازندران و جاهای دیگر هم هست که آب قیمتی ندارد ولی در بعضی جاها هست که خیلی آب کم است و گران است و اگر بنا باشد به قیمت معمول در هر محل باشد این صرف نمی کند برای رعایت حال کشاورزان حالا در ورامین يك مالکینی هستند که دارائی زیاد دارند و میتوانند آب

را بهر قیمتی که هست بخرند ولی آنهائی که ندارند نمیتوانند استفاده کنند و آنوقت نتیجه را که باید گرفته نمیشود باین جهت بنده پیشنهاد کردم با در نظر گرفتن سود صد ده برای استهلاك سرمایه و بیشتر از این حق نداشته باشند و اگر غیر از این باشد فردا اگر خواستند در يك جائی ارفاقی بکنند نمیتوانند بنده در ورامین اطلاع دارم که يكماه قبل از این آب قیمتش میشود شبانروزی هشتاد تومان صد توهان، يك چنین حالی را پیدا میکند پس اگر شما بخواهید رعایت حال کشاورزان را هم در نظر بگیرید و بقیمت معمول محل بدهید باز هم فایده ندارد بلكی هم بنده میخواستم عرض کنم چون عبارت دوم این قسمت از اولی مجزا است و اینجا آقای امیر تیمور پیشنهاد فرمودند و قبول فرمودید که يك عبارت بخرج خود اضافه شود و این را هم که بنده عرض میکنم ضرری هم نخواهد داشت و بنده میخواستم عرض کنم که کلمه همچنین هم قبل از در مواردی اضافه شود و همچنین در مواردی که از آب برای مشروب کردن شهرها الا آخر که تابع آن باشد که آبهای که از محل خرج بنگاه آبیاری یا شرکتهای تهیه شده است اگر بشهرها داده شود شامل این قسمت بشود بنا بر این این کلمه و همچنین هم خوب است اضافه شود .

وزیر کشاورزی - بنده یکمرتبه دیگر هم منظور را اینجا عرض کردم و آقایان هم تأیید فرمودند که بایستی يك کاری کنیم که اداره آبیاری دارای يك سرمایه و استطاعتی باشد که بتواند عملیات خودش را وسعت بدهد و از سرمایه خودش هر سال بتواند يك اقدامات نوی شروع بکند و اگر بخواهیم او را مقید کنیم و بگوئیم که تو بایستی حد اقل یا بیگیری و معمول محل را رعایت نکنی این منظور حاصل نمیشود الان خود آقای تهرانچی ورامین را مثال زدند بنده هم ورامین را مثال میزنم ورامین يك دهانی که مشروب میشود از آب با يك قیمت معمولی که همه ساله (تهرانچی - آن مالیات است) مالیات یا آب بها برای قیمت آب است (تهرانچی - آب بها نیست)

اجازه بفرمائید با آن قیمت و با آن معمول پول میگیرند ما اگر بخواهیم اداره آبیاری در نتیجه عملیات خودش اگر چهارسنگ آب و رامین را که میفرمائید در تابستان دارد این را بکنده سنگ آنوقت شش سنگ را بیک قیمت بگیرد چهارسنگ را بیک قیمت بنظر بنده نقض غرض خواهد شد و اینکه فرمودید صدی ده یا صدی پنج بگیریم اینها هیچکدامش نمیتواند منظور ما را تأمین کند برای اینکه ما فعلاً منظورمان دوتا است یکی اینکه برای اراضی که آب نمیرسد و آب نداشته است آب تهیه کنیم و بنده خیال میکنم یک زمینی که آب نداشته و ما به او آب میرسانیم همانطور که سابق عرض کردم این از دو جهت استفاده میکند یکی از حیث بهره برداری یکی هم از حیث قیمت زمین یک زمینی که اصلاً آب باو نمیرسیده و در نتیجه نداشتن آب غیر مزروع است وقتی که آب به او رسید چقدر به قیمتش اضافه میشود؟ خود حضرتعالی وارد هستید و سابقه دارید و میدانید که یک زمینی که آبی است و یک زمینی که دیمی است این دو تا قیمتشان بچه نسبتی تفاوت دارد این را تصدیق بفرمائید که این یک مساعدتی است که بصاحبان زمین و صاحبان ملک و کشاورزان بحد اکثر میشود بنده میخواستم استدعا کنم که آقایان یک حق تشریفی قائل شوند برای اداره آبیاری یعنی اگر در نتیجه عملیات اداره آبیاری زمینی که آب نداشته و دارای آب میشود و از حیث داشتن آب دارای یک قیمت اضافی میشود آن اضافه را برای یکمرتبه بماندهد حالا قبول نمیفرمائید بسیار خوب ولی دیگر بنظر بنده مورد ندارد که یک اشیکالایی هم برای اداره آبیاری ما فراهم کنیم که نتواند عملیات خودش را بکند و آقایان متوجه باشند که این اقداماتی که ما میخواهیم بکنیم برای این است که بنگاه آبیاری موفق شود و اقدامات خودش را عملی کند و به نتیجه برسد حالا این صدی یا صدی پنج هم که میفرمائید بنده نمیتوانم قبول کنم و بنظر بنده عملی هم نیست در کمیسیون هم عرض کردم که همین معمول محل عادلانه ترین قیمتی است که

میشود در قانون پیش بینی کرد

تهرانچی بنده پس میگیرم و پیشنهاد دیگری تقدیر می کنم .

پیشنهاد آقای تهرانچی

پیشنهاد می کنم نوشته شود به تناسب ارزش آب برای هر محلی

تهرانچی - توضیحی که آقای وزیر کشاورزی فرمودند در جواب عرایض بنده عرض میکنم یک قسمت آب در ورامین دارند این قسمت سالیانه است یک مالیاتی برای رودخانه میپردازند برای سه ماه آب بهاره صد وسی توماز یک نهر آب که چهارسنگ است ولی در قسمت آب فروشی در شبانروزی از پانزده تومان شروع میشود تا چهل و پنج تومان و پنججاه تومان به نسبت موقع تا خرداد در خرداد که حد اعلاای قیمت است خانمه پیدا میکنند یعنی این موقع حد اعلاای قیمتش است این هیچ با هم تناقض ندارد آب بها در ورامین گران است اما حق آب به دارد املاک از رودخانه که این مربوط به آب بها نیست منظورم این است که استفاده میکنند و میتوانند از آن استفاده خودش یک احداث های جدیدی کند ولی آن منظور بنده نیست منظور بنده این است که اگر معمول محل بنویسید چون محل زیاد است و در بعضی جاها قیمت آب گران است و آنوقت مجبور میشوند که اگر آب بخواهند بقیمت گران بخرند و بنابراین برای رعیت پیش از حد خودش در نظر گرفته شده و این احتیاج دارد فرضاً قناتش پشته انداخته باید آب تهیه بکند و با این کیفیت برای رعیت صرف نمیکند که بنده بروم آب بخرم و زراعت کنیم این بود که بنده پیشنهاد کردم که این معمول محل را بردارید و اینطور بشود که به تناسب ارزش آب برای زراعت در هر محل آنوقت دست بنگاه آبیاری هم باز است که بکطوری در نظر بگیرد که نه گران باشد و نه ارزانی و هم دست مردم باز خواهد بود ولی با این معمول محل که در نظر گرفته شده مقصود حاصل نمیشود

وزیر کشاورزی - ما غیر از معمول محل هر عبارتی را که بنویسیم تشخیص آن برای آن بنگاه مشکل است ما که نمیخواهیم اختلافی تولید کنیم معمول محل یک عبارتی است که در هر جا صدق میکند و همه کس متوجه هست و به اشکال هم بر نمیخوریم ولی غیر از این اشکالات دیگری تولید خواهد شد که به نتیجه نمیرسیم و اساساً این نکته را توجه بفرمائید که اداره آبیاری مواجه با تمام کشور است حالا اگر یک ورامین بخصوص آب بهایش گران است این برای تمام مملکت ملاک نمیشود وقتی در یک جایی دیدند گران بوده ممکن است این قسمت را بصورتی در بیاورند که همه کس بتواند استفاده کند

تهرانچی - بنده پس میگیرم

رئیس - ماده با اصلاحاتی که شده مجدداً خوانده می شود .

ماده ۶ - بنگاه مستقل آبیاری میتواند بهاء آب زمینهای که بخرج خود یا شرکتها بر اثر عملیات آبیاری و زه کشی مشروب میشوند طبق ارزش و قیمت معمول در هر محل با رعایت حال کشاورزان دریافت نمایند در مواردی که از آب برای مشروب کردن شهرها یا کارهای غیر زراعتی از قبیل آسیاب و آبدنگ و تولید نیروی برق و غیره استفاده شود بهاء آب به تراضی بنگاه آبیاری و مصرف کننده تعیین و وصول خواهد شد

رئیس - موافقین با ماده شش با اصلاحاتی که شده است برخیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد: ماده ۷ :

ماده ۷ - در آمد حاصل از تأسیسات آبیاری برلمی توسعه آبیاری کشور اختصاص داده شده از حیث جمع و خرج علاوه بر اعتبار مصوب در این قانون در بودجه هر سال منظور خواهد گردید و در خاتمه مدت ده سال آنچه از این حساب بابت اصل سرمایه یا در آمد های سنواری باقی بماند برای توسعه آبیاری و زه کشی بطریق مذکور در ماده ۲ به بنگاه مستقل آبیاری پرداخته خواهد شد .

رئیس - آقای رضوی .

رضوی - بنظر بنده این ماده یک ابهامی دارد که

بنده نمیتوانم تصور کنم که چه مقصودی داشته است اما آنچه در قسمت آخرش میفرسید که بعد از ده سال آنچه از بابت اصل سرمایه یاد آمد باقی بماند برای توسعه آبیاری و زه کشی تنها بطریق ماده ۲ به بنگاه آبیاری اضافه شود . در ماده ۲ ذکر کردیم مدت اعتبار این بنگاه آبیاری ده سال است از سال ۱۳۲۲ تا ۱۳۳۲ در این ده سال وقتی که کار تمام شد در واقع یک قانون تازه میخواهد که تکلیف ماده را معلوم کند و ما الان نمیتوانیم این تکلیف را معلوم کنیم در صورتیکه الان میخواهد بعد از ده سال هر چه زیاد آمد بگذارند با اختیار بنگاه مستقل آبیاری که مطابق ماده دو رفتار کند و این تناقض دارد بنابراین خواهش میکنم آقای وزیر کشاورزی یک توضیحی مرحمت بفرمائید که مقصود از ماده هفت چیست **مخبر** - عرض کنم اگر درست باصل قانون توجه پیشنهادی دولت و آنچه از کمیسیون آمده بود اشکال بخودی خود مرتفع است زیرا البته تصدیق میفرمائید که آبیاری ایران با این بودجه کمی که ما اینجا مقرر داشته ایم چهار میلیون و نیم تومان در سال در ده سال که سهل است در صد سال هم احتیاجات ما را تأمین نخواهد کرد زیرا که ما احتیاجات فوق العاده زیادی داریم مملکت ما مملکت کشاورزی است و احتیاجات آبیاری ما از هر قسمت اقتصادی مهمتر است و اگر ماده سال اینجا مقرر داشتیم برای اینست که این یک نوع پر گرام و یک نوع برنامه ده ساله است که در ظرف ده سال این بنگاه چهل و پنج میلیون تومان در حقیقت از دولت بودجه میگیرد برای زه کشی و آبیاری ولی البته در پایان این ده سال عملیات آبیاری که خاتمه نمی پذیرد و احتیاجات دیگری هم در بین خواهد بود بنابراین تمام نمیشود این امر و از طرفی دیگر بنگاه آبیاری یک استفاده هایی از خودش خواهد داشت آب خواهد داشت منبع عایداتی خواهد داشت نخواهند که این منبع عایدات از بین برود و دولت نخواهد داشت این بود که خواستند هر چه اعتبار در این مدت داشته و بعد در ظرف این ده سال ممکن است پیدا بکند با اختیار خودش باشد که بعد از ده سال هم دو مرتبه بعملیات خودش ادامه بدهد .

رئیس - آقای طباطبائی .

طباطبائی - عرض کنم این لایحه درش رعایت قانون نویسی نشده يك مطالبی و موادی اینجا هست که هیچ لازم نیست و این طرز قانون نویسی يك چیز محلی است ملامت آوری است این قانون هم از همین قبیل است شما در این قانون يك جمع و خرجی را پیش بینی کرده اید فرض کرده اید که از آن عملیات يك عایدی داشته باشید آن عایدات را هم از حالا می خواهید اختیارات را بگیرید و خیالتان راحت باشد در صورتیکه اگر عایدات داشت باید بیاورید جزء عایدات يك کشور اگر مورد پیدا کردید و احتیاج پیدا کردید بگیرید . شما يك اعتبار مخصوصی میخواهید برای اینکه این کارها را انجام بدهید اگر عایدات پیدا شد يك فرمول قانونی لازم دارد و يك قانون ثانی که مطابق آن عمل بشود و از حالا نمیشود پیش بینی کرد يك عایداتی را وزارت کشاورزی بعد از ده سال بگیرد .

مخبر - اگر توجه فرموده باشید در شور اول این لایحه اغلب آقایانی که علاقه بتوسعه امور فلاحتی ایران دارند و آقای امیر تیمور مخصوصاً میفرمودند که این مبلغ چهار میلیون و نیم که برای آبیاری کشور در نظر گرفته شده خیلی مبلغ ناچیزی است و باین مبلغ نمیشود کاری را انجام داد و شاید این مبلغ کفایت برای مصالح چاه آرتزین و متخصصین نخواهد کرد و چون عایدات بودجه ما فعلاً محدود است و آن هم متأسفانه معتنا به نیست اینجا خواسته شده است که اگر از این راه در سنوات بعد پس از پنج شش سال بنگاه آبیاری يك درآمدهائی پیدا کرد اقلاً آن درآمدها را هم ضمیمه بودجه آن بنگاه بکنند که بنگاه دست و بالش باز تر بشود که بتواند يك کارهای بهتری بکند ولی اگر اینها را وارد بودجه کل کشور کردیم بودجه بنگاه کل آبیاری عبارت میشود از همان چهار میلیون و نیم و با این پول نمیتواند کار مهمی انجام بدهد .

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - بنظر بنده این لایحه یکی از لواحق

خوبی است که بمجلس آمده است و از قدمهای اساسی است که وزارت کشاورزی برداشته است و آقای طباطبائی رفیق محترم بنده که البته خودشان همیشه طرفدار توسعه کشاورزی و کارهای عام المنفعه هستند باین نظر موافقت دارند و این محل تردید هم نیست که این قدم اساسی که وزارت کشاورزی برداشته صد درصد بنفع کشاورزان است و بنده خیال میکنم ماده هفت هم لازم است برای اینکه این بنگاه مستقل يك درآمدی دارد تکلیف در آمد او باید معلوم بشود آقای وزیر کشاورزی توجه بفرمایند سئوالی هم خود بنده داشتم و آن این است که بودجه بنگاه مستقل آبیاری تکلیفش معلوم نشد که بودجه آنجا از کجا باید تصویب بشود به کمیسیون بودجه باید بیاید و تصویب بشود مثل سایر بودجه ها یا این که خیر ، بنده خیال میکنم قاعداً باید بیاید بتصویب کمیسیون بودجه برسد و این هم مثل سایر مؤسسات وزارت خانه ها در موقع خودش از طرف وزارت کشاورزی به مجلس شورای ملی بیاید و بکمیسیون برود و در آنجا تصویب بشود چون ابهام دارد خواستم يك توضیحی بدهند .

وزیر کشاورزی - عرض کنم در این قسمت که آقای فرمودند که ما يك لایحه دیگری بیاوریم ما خواستیم اگر يك عوایدی از این عملیات آبیاری حاصل میشود آن عوائد ضمیمه بودجه بنگاه آبیاری بشود و دیگر جزء بودجه کل مملکتی نرود که مجبور باشند برای این منظور قانون دیگری هم به مجلس بیاوریم . و اما اینکه آقای ملک فرمودند این مطلب در کمیسیون خیلی صحبت شد حضرتعالی هم تشریف داشتید بنگاه وقتی گفتیم یعنی در بودجه اش مستقل است یعنی تصویب بودجه بنگاه با هیئت مدیره بنگاه خواهد بود که خود شرکت آبیاری مطابق مقرراتی که دارد تصویب میکند يك پیشنهادی هم آقای مؤید احمدی کرده بودند آن پیشنهاد را بنده موافقت میکنم برای اینکه خیال آقا راحت باشد .

رئیس - آقای ناصری .

ناصری - عرض کنم که توضیحات آقای وزیر و آقای

مخبر بجای خود صحیح است ولی ابهامی که آقای رضوی فرمودند موجود است و تصور میکنم از عبارت زبانی است که در سطر دوم ماده نوشته شده است در آنجا که مینویسد در آمد حاصله از تأسیسات آبیاری اختصاص داده شده باید بنویسند داده شود و بعد هم از حیث جمع و خرج این عبارت زاید است باید بنویسند در آمد و بتره با این توضیح روی اصول تجارتي عمل میشود منظورشان این است پس از وضع مخارج اگر منافع باقی ماند آن فاضل را برای توسعه آبیاری بکار برند باین جهت این کلمه شده این منظور را تأمین نمیکند باید بنویسند میشود و این عبارت از حیث جمع و خرج که ایجاد ابهام میکند باید ماده را اینطور بنویسند در آمد و بتره حاصل از تأسیسات آبیاری برای توسعه آبیاری اختصاص داده میشود و علاوه بر اعتبار مصوب الی آخر .

وزیر کشاورزی - البته هر کس يك عبارتی بنظرش میرسد و خیال میکند بهتر باشد و شاید هم اینطور باشد ولی همیطور که عرض کردم این عبارتی که اینجا گفته میشود طوری میشود که اصل قانون از بین میرود . حالا اینکه فرمودند این کلمه شده میشود باشد من موافقم ولی از حیث جمع و خرج را چطور میشود در آمد و بتره کرد .

ناصری - این قسمت هم مانعی ندارد .

وزیر کشاورزی - نه همان شده را میشود بکنند .

رئیس - آقای طباطبائی .

طباطبائی - عرض کنم که آقای اعتبار بنده پیشنهادی داشتم که حالا که اجازه دادند آنرا هم عرض میکنم جوابی که آقا دادید درست نفهمیدم در هر صورت خود آقا اعتراف کردید که منظورشان استفاده از بودجه این است شما حق ندارید که بودجه دوسال بعد را حالا پیش بینی کنید و در ضمن يك قانونی با يك هجرتی بکنجانب این خلاف قانون است بودجه هر سال و مخصوص یکسال است آنهم باید به مجلس بیاید و درش بحث بشود مجلس تصویب بکند خودتان اعتراف کردید برای اینکه يك عایداتی در آینده خواهد داشت و نمیخواهید به مجلس بیاورید از حالا میخواهید اینجا تأمین

کنید این اولاً يك عملی است که خلاف اصل است مضافاً باینکه يك اقدامی است خیلی مفید و نفع عامه دارد و دیگر تشخیص میدهند يك عایدات مرتب تری خواهد داشت این عایدات کوچک که نیست شما يك عایدات زیادی میلیونها عایدات خواهید داشت از این راه این عایدات مهم را میخواهید چکار بکنید ؟ از حالا مجلس بگذارد برای کشاورزی بعلاوه شما يك رئیس کل دارائی دارید که ناظر جمع و خرج مملکت است چرا باید شما که عضو دولت هستید دست این وزارتخانه را که نظارت کلی بر تمام عایدات و مخارج مملکت دارد میخواهید کوتاه کنید از چه میترسید ؟ او وزارت دارائی است شما هم وزارت کشاورزی هر دو جزو دولت هستید مجلس هم همیشه مهیا است برای پذیرفتن لوایح شما دست بردارید از این عایداتی که معلوم نیست مبلغش چقدر است بچه کیفیت میخواهید صرف کنید و تا کی خواهد بود مدتش هم ده سال است شما میخواهید هر چه عایدات هست دست خودتان باشد و تصور نمیکنم که مجلس شورای ملی اصولاً موافقت بکند و این برخلاف اصول مملکت است .

وزیر کشاورزی - عرض کنم بنظر بنده آقای طباطبائی

فراوان فرموده اند که در ماده اول خودشان موافقت کرده اند و مجلس شورای ملی رأی داد که اداره آبیاری بشود بنگاه آبیاری وقتی که شد بنگاه آبیاری يك تشریفاتی دارد بالاخره يك قوانینی هست برای بنگاه ها این را هم مجبور کنید بودجه اش را به مجلس شورای ملی تقدیم کند این ترتیب بنگاه نیست پس اگر آقایان نظرشان این باشد که بنگاه آبیاری نباشد و يك اداره آبیاری باشد آن نظر دیگری است این را در شور اول صحبت کردیم با رئیس کل مالیه هم این را توجه کرده اند این قانون را وزارت کشاورزی با موافقت نظر رئیس کل مالیه به مجلس آورده است و ما بایستی این را در نظر بگیریم که بنگاه کل آبیاری يك مؤسسه نوزادی است پولی هم میخواهد برای آبیاری خرج کند خیلی بیش از اینها است چهار میلیون و نیم بجائیش نمیرسد و نخواهد رسید و ما اگر بخواهیم بگوئیم که عوایدی که از این بدست خواهد آمد

تحويل وزارت دارائی بدھیم و بعد وزارت دارائی بموجب قوانین دیگر پس بدهد آنوقت این بنگاه نیست يك اداره باید باشد در وزارت کشاورزی و بودجه اش هم بیاید به مجلس اینجا بنظر بنده اول شما در آن ماده اول اشکال بکنید که اینجا بنگاه نشود و اداره بشود پس وقتی که مجلس قبول می کرد که این اداره باشد آن منظور آقا حاصل میشد ولی وقتی که قبول کردید که این بنگاه باشد بهتر است و قبول کردید که از سرمایه مردمانی که پولشان را نمیتوانند استفاده کنند وارد بشود و اشخاص ذی علاقه آمدند و ذی نفع شدند آنوقت بنظر بنده این اشکال وارد نیست و چنانکه ملاحظه میفرمائید ما مدت را ده سال کردیم که پس از ده سال وقتی پول را ما گرفتیم از عواید دولت و عواید خودمان را هم اضافه کردیم بر سرمایه خودمان تصور میکنم کافی خواهد بود ولی این مبلغ بنظر بنده کافی نخواهد بود برای عمل آبیاری زیرا عملیات آبیاری اگر آقا تشریف بیاورید ملاحظه بفرمائید پروژه هائی که تهیه شده البته خیلی کوچک و کچم هست لکن برای هر يك از این پروژه ها میلیونها پول لازم دارد .

رئیس - پیشنهاد آقای انوار :

پیشنهاد میکنم بعد از کلمه سال در سطر سوم ماده ۷ اضافه شود که بمجلس تقدیم میشود .

رئیس - آقای انوار

انوار - این پیشنهادی که بنده کردم يك بیانی آقای وزیر کشاورزی کردند که بودجه بمجلس نمی آید خیلی بنده تعجب کردم که يك بنگاهی يك اداره از سرمایه کشور و از سرمایه مملکت تأسیس بشود و شاید عواید هم داشته باشد ولی دخل و خرجش به مجلس نیاید ! این قانون اساسی چه اختیاری بماداده است ؟! هر چیزی که از بودجه مملکت از خزانه مملکت اداره بشود تشکیل بشود ترتیب داده شود باید بمجلس شورای ملی بیاید چطور میتوانیم ما بگوئیم که مخارج آن از خزانه دولت داده شود و لکن بودجه آن بمجلس نیاید آنروز که بنده پیشنهاد کردم که باید مخارج

پرسنلی آن از صدی ده بیشتر نباشد جواب دادند در طی مواد ما پیش بینی خواهیم کرد بنده کاملاً در نظر دارم و همانوقت هم در نظر ما این بود که بودجه آبیاری هر سال باید بیاید بمجلس اینکه در جواب آقای طباطبائی فرمودید این صحیح نیست هر اداره دخل دارد خرج دارد عواید دارد اینها تمام باید جزء عواید مملکت باید واقع شود خرجش باید جزء خرج مملکت بیاید چرا شما میخواهید يك اداره مستقلى يك مملکت علیحده يك بودجه مستقلى درست بکنید همینطورى که آقای طباطبائی بیان کردند ما ده سال بیائیم قرارداد بدھیم کنترات بدھیم يك اداره بدست یکنفر هر طور میخواهد خرج کند . خیر باید عوایدش و تمام مخارجش بدست وزارت کشاورزی باشد بنده جداً با این ترتیب مخالفم باید آنچه که از عواید مملکت اداره میشود و تأسیس میشود بودجه اش بیاید تحت نظر ملت و نظارت ملت و نظارت ملت هم بوسیله نمایندگان است این هیئت نظارت میکنند که چه وقت باید بودجه بیاید نمایندگان مجلس نظر می کنند و منتشر می کنند و تمام مردم مطلع میشوند والله نمیشود نؤمن ببعض و نکفر ببعض ، ما میگوئیم حکومت ما دمکراسی است و جمع و خرج با خودمان است این چه دمکراسی است ! نمیشود ! این است که عقیده بنده این است که مطابق قانون مطابق درسی که در مشروطیت خواندیم باید بودجه هر اداره بیاید بمجلس و تصویب بشود .

معاون نخست وزیر (آقای رهنما) - آقای انوار مذاکره ای که فرمودند و مداخله ای که برای مجلس فرمودند خیلی صحیح و بجا است البته نظارت مجلس شورای ملی در جمع و خرج مملکت خیلی بجا است و هر وقت هم که این نظارت متزلزل بشود هر و کیلی هر وطن پرستی هر ایرانی حق دارد اعتراض بکند و اینهم در پیشگاه نمایندگان مجلس مسلم است (یمن اسفندیاری - بلندتر بفرمائید) اما راجع به بنگاه این بنگاه ها مثل بنگاه راه آهن است مثل شرکت بیمه است شرکت بیمه در بودجه امسال در بودجه سال قبل جزء او نیامده است (انوار - بودجه راه آهن آمد) بودجه

جزء آن نامد یکمتر به مجلس شورای ملی تصمیم میگیرد که تمام بنگاه های مستقلى که با بطرز شرکت اداره میشود یا بطرز بنگاه مستقل اداره میشود بطرز اداری اداره بشود آنوقت البته باید بودجه تمام آنها بیاید بمجلس شورای ملی ولی وقتی که مجلس شورای ملی اینطور در نظر بگیرد که مستقل باشد و بشکل شرکت اداره بشود باید آزاد باشد تا بتواند در طول يك مدتی بزراعت و آبیاری مملکت ادامه بدهد بدون اینکه دچار زحمت و تزلزلی باشد حالا آقا میل دارید که اینهم بودجه جزئش بیاید به مجلس شورای ملی البته نظر خود آقایان است و رأی آقایان قاطع است ولى این رأی شما صدمه میزند يك پر گرام ده ساله ایست که میخواهیم روی زراعت کشور عمل بکنند این بنگاه باید مستقل باشد و کار خودش را بکند و کم کم توسعه پیدا بکند مثل کردی فنسیه باشد که بتواند خدمات زیادی بمملکت بکند یا مثل بلنگ آلزری باشد اگر هم میل دارند که اینهم بیاید به مجلس البته هر تصمیمی بگیرد قاطع است و همه ما ها و همه مملکت مطیع هستیم .

رئیس - آقای انوار

انوار - بنده میخواهم با آقای رهنما عرض کنم در اینجا که مینویسد نقشه ده ساله که بنده میگوئیم دولت نقشه ده ساله کشیده است که در عرض ده سال فلانقدر خرج میکند و فلانقدر عملیات بدست ما میدهد اگر نقشه دوساله بود تبعیت میکرد از ممالک دیگر که نقشه های دو ساله و پنجساله تشکیل بدهید بهتر بود اما اینجا شما ننوشتید بعد از ده سال چه خواهید کرد يك سرمایه مهمی در این ده سال میگیرید و ننوشته اید چه جور عمل خواهید کرد فقط نوشته اید که از خزانه مملکت تا ده سال سالی اینقدر میگیرید ولی بنده عرض میکنم مطابق قانون اساسی پولی که از خزانه مملکت گرفته میشود خرج و دخلش باید به مجلس بیاید . تفریح بودجه معنائش چه چیز است معنائش این است که پولیکه از خزانه خارج شده اینهم خرجش است میگویند شرکتها چطور ، شرکتها هم جزء این است چه منافات دارد

باید عوایدش بیاید در خزانه مملکت و بنده گمان نمی کنم هیچ ضرری داشته باشد .

مخبر - عرض کنم که بنده تعجب میکنم از آقای انوار با اینهمه توجه که به قوانین دارند فرمایشاتی فرمودند که یکقدری باعث حیرت بنده شد اگر اصل روح این قانون را ملاحظه بفرمائید در کمیسیون هم که مذاکره شد و ملاحظه فرمودید اصل این قانون يك برنامه ده ساله ایست که دولت میگوید سالی چهار میلیون و نیم برای آبیاری خرج میکنند و بعد شرکتهاى با این مبلغ تأسیس میکنیم که در کشور آبیاری و زه کشی توسعه پیدا بکند و فعلاً هم يك قسمت را نقشه کشی کرده اند و بعد هم يك تشکیلات کوچکی در تحت نظر همین بنگاه درست خواهد شد که تمام کشور را مطالعه بکنند از نظر آبیاری و زه کشی که پر گرام بعد از این ده سال راهم معین بکنند آقا میفرمائید که این پر گرام ده ساله نیست تمام منظور دولت تمام عملیات دولت بطور کلی در برنامه نوشته شده است آقا البته نقشه ها را که نمی آورند در مجلس تشریح بکنند نقشه هایش هست و دولت مطابق مقررات همین قانون همه پر گرامها که منظور نظر شما است عملی خواهد کرد و اینکه میفرمایند این بنگاه مستقل نباشد و مثل يك اداره باشد و بودجه اش تحت نظر مجلس باشد بنده گمان نمیکنم این بصلاح مملکت باشد و روز اول که در کمیسیون کشاورزی مطرح شد تمام آقایان نمایندگان که در کمیسیون شرکت داشتند نظرشان این بود که این بنگاه مستقل باشد و روزا نتوانند در آن دخل و تصرف کنند و این بنگاه در مدت ده سال بطور مستقل استمراراً ادامه پیدا بکند ولی ما اگر بیائیم این را اداره تشکیل بدھیم هر وزیرى می آید مطابق میل خودش رئیسش را عوض میکند نقشه هایش را عوض میکند میگوید در اصفهان لازم نیست ما آب زاینده رود را به کوهرنگ متصل کنیم آنوقت تغییر هیئت دولتی تأثیرش را در این بنگاه خواهد کرد و آن منظوری که ما داریم عملی نخواهد شد اما اگر این بنگاه مستقل باشد يك هیئت مدیره داشته باشد و يك بودجه مستقلى داشته باشد که باتغییر هیئت وزیران تغییری در این پیدا نشود ما میتوانیم امیدوار بشویم که آقلاً يك بنگاهی

در مدت ده سال عملیات خودش را ادامه میدهد (انوار - بودجه را چرا نمیگوئید آقا؟) (طباطبائی - اصلاً بودجه را نمیگویند صحبت های دیگر میکنند) راجع به بودجه اش عرض کنم خودتان در ماده اول که رأی دادید این بنگاه را مستقل بکنند

(نقابت - مستقل یعنی چه یعنی تبعه آلمان! البته باید بودجه اش به مجلس بیاید) البته این چهار میلیون و نیم بودجه اش به کمیسیون بودجه خواهد آمد ولی عملیات این بنگاه تحت نظریه هیئتی خواهد بود که خودش اداره میکند .

وزیر کشاورزی - بنده استدعا میکنم توجه بفرمائید فراموش نکردیم که در این باب مذاکرات زیادی شد و گفتیم بنگاه آبیاری، بنگاه آبیاری تشکیل میشود از سرمایه ای که دولت میدهد یک مبلغش را که شاید صدی پنجاه و یک مال دولت است و یک قسمت را که صدی چهل و نه باشد شرکت سهامی خواهد بود که طبق ماده چهارده این قانون یعنی با استفاده از ماده چهار قانون متمم بودجه عمل خواهیم کرد. وقتی که ما گفتیم با استفاده از سرمایه اشخاص و با سرمایه مالکین بنگاه آبیاری عمل خواهد کرد آنوقت تصدیق میفرمائید که مورد ندارد ما بگوئیم بودجه این همه کمیسیون بودجه خواهد آمد زیرا آنچه که مربوط بخود دولت باشد بنده تصدیق میکنم که باید بکمیسیون بودجه بیاید ولی آن قسمت که مربوط ب مردم است هیچ الزامی ندارند بودجه شان را به مجلس شورای ملی بیاورند اینجا فقط نگرانی که آقا بان فرمودند ممکن است از یک حدودی تجاوز بکنند آقای انوار فرمودند صدی ده بگیریم یکی دیگر از رفقا فرمودند صدی پنج بگیریم بنده استدعا کردم این را بگذارید مطالعه بکنیم آقای مؤید فرمودند پیشنهاد فرمودند صدی پنج و ماهم مطالعه کردیم قبول کردیم که از صدی پنج تجاوز نخواهیم کرد پس اینکه تصور میکنند شاید از یک حدودی تجاوز بکنند این را با گذاشتن آن ماده که از صدی پنج تجاوز نخواهد کرد تأمین میکنند و بنگاه هم که عرض کردم وقتی که ما گفتیم بنگاه با سرمایه

یک بابی است دارای شصت و هفتاد ماده که چه جور شرکت تشکیل میشود حالا با سرمایه این شرکت سهامی را دولت میدید آن سرمایه را با سودش میگیرد یا سرمایه را بنده و شما میدهیم و سود خودمان را میگیریم در هر صورت اسم آن شرکت سهامی است و شرکت سهامی یک پرسن مرال و یک شخصیت حقوقی دارد که در حدود قانون اسمش شرکت سهامی شده و آن قابل مقایسه با این بنگاه نیست اما بنگاه مستقل یعنی چه یعنی از حیث وظایفش مستقل است یعنی از حیث اینکه کجا را آبیاری بکنند یا نکنند مستقل است معنای مستقل این نیست که چهار و پنج میلیون پولی که بهش داده اید حسابش را پس ندهد معنای استقلال این نیست مستقل از حیث این است که کارهایی را که میخواهد بکند جانش گرفته نشود و بتواند کارهای عام المنفعه ای که لازم دارد انجام بکند. میفرمایند بنگاه راه آهن اولاً بنگاه راه آهن در آن موقعی که بان صورت تصویب شد موقع خاص بود و بایستی حتماً در بودجه آنجا نظر کرد و آنجا باین صورت قابل دوام نیست، این بنگاه راه آهن از حیث درآمدش از حیث رشاء و ارتشاء بدترین و فاسدترین مؤسسات است (صحیح است) و ما نمی توانیم قیاس کنیم که چون بودجه راه آهن به مجلس نیامده است دلیل بشود که هر جائی که چهار و پنج میلیون تومان پول بود آنهم نیاید به مجلس پیشنهاد بنده و آقای انوار مجموعاً این است که بودجه این بنگاه هر سال ضمن بودجه وزارت کشاورزی بیاید به مجلس و کمیسیون بودجه تصویب شود هیچ دخالتی هم نداریم که کجا را آب بدهد کجا را آب ندهد کجا را اضافه بکنند و این یک حق قانونی است.

وزیر کشاورزی - وقتی که گفتیم بنگاه بنگاه تشکیل میشود از یک هیئت مدیره که آنجا رئیس اداره ندارد هیئت مدیره هم تشکیل میشود از شرکاء و وقتی که ما اصول را قبول کردیم و گفتیم اینجا یک بنگاهی خواهد بود و بصورت تجاری عمل خواهد شد آنوقت دیگر تصویب کمیسیون بودجه مورد پیدا نمیکند بنده این را ناچارم عرض کنم و آقایان خودشان

میدانند که اگر بخواهیم ما از سرمایه مردم استفاده کنیم آن مردم میل ندارند که بودجه آنرا بفرستند به کمیسیون بودجه یا اینکه مورد توجه و پس و پیش کردن دیگران واقع بشود آنها میخواهند بگویند باید در یک شرکتی مداخله کنیم که طبق اساسنامه وقتی که هیئت مدیره جمع و خرج او را دید و عمل کرد (نقابت - آقا باین شرکت نیست) اگر ماده چهارده این قانون را بخوانید تصدیق میفرمائید که شرکت است پس اگر ما بخواهیم با همین سرمایه که خودمان داریم که پس از ده سال میفرمائید چهل و پنج میلیون تومان خواهد شد شروع بکار کنیم سرمایه ما کافی نیست یعنی در هر سال مانمیگیریم چهار میلیون نیم تومان این سرمایه کافی نیست منظور ما این بود که از سرمایه اشخاص هم بتوانیم استفاده بکنیم از این جهت بود که خواستیم که از این هم استفاده کنیم این اساس هنوز در مملکت ما ریخته نشده که یک ادارات و بنگاههایی که بصورت شرکت درش عمل میشود کمیسیون بودجه در او نظر داشته باشد آقای نقابت فرمودند چون بودجه راه آهن بمجلس نمی آید وضعیتش بدست بنده عرض میکنم بودجه راه آهن بمجلس نمی آید بودجه بانک کشاورزی مگر می آید خدمت شما؟ آنموقعی که شرکت مرکزی داشتیم بودجه اش مگر می آمد؟ شرکت بده مگر بودجه اش می آمد این در حالی که سرمایه زیادی از آن مال دولت است. این جا پیشنهادی فرمودند آقای فرمانفرمایان و بنده هم قبول میکنم که بنگاه کل آبیاری مکلف بشود برای اطلاع بفرستد نه برای تصویب این با هم تفاوت میکند بنده موافقت میکنم که بنگاه کل آبیاری در هر سال بیلان خودش را و عمل خودش را برای اطلاع بمجلس شورای ملی بفرستد ولی چون اساساً ما میخواهیم این کار را با شرکت مردم بکنیم برای مردم تکلیف نمیتوانیم قائل بشویم و اینکه گفتیم بنگاه آبیاری با شرکت مردم اقدامی خواهد کرد آنوقت دیگر بودجه موضوع ندارد.

رئیس - آقای ملک مدنی.

ملک مدنی - عرض کنم این مطلب یکقدری مخدو و

شده بهم توضیحاتی هم که داده شد مطلب را روشن نکرد ما در کارهای مملکتی خودمان دو قسم کار داریم يك قسم کارهایی است که مربوط به ادارات و وزارتخانه هاست که اینها بودجه دارند و همه ساله بودجه اینها از تصویب مجلس میگذرد و بودجه تفصیلاتشان را میدهند قسمت دیگر کارهای دیگری است مثل بانک ملی، بانک کشاورزی، شرکت بیمه و امثال اینها که شخصیت حقوقی مجلس برای آنها قائل شده شخصیت حقوقی یعنی يك شرکت سهامی است که آن شرکت دارای يك سهامی است که به ثبت هم رسیده و در مجمع عمومی آن صاحبان سهم حکومت دارند و جمع و خرجش تحت نظر هیئت مدیره است حالا باید طبق ماده چهارده بنظر بنده همانطور که آقای اعتبار اظهار کردند که این بنگاه آبیاری يك شرکتی باید اسمش را گذاشت که شرکت سهامی آبیاری بشود بنظر بنده آن کلمه بنگاه مستقل را باید مبدل به شرکت سهامی کرد و همانطور که فرمودند اگر ملاکین یا سایر اشخاص بخواهند سهام را بخرند و صاحب سهم بفرود حق داشته باشد در موقع مجمع عمومی و تهیه بیلان و جمع و خرج حضور داشته باشد وقتی که ما این عمل را بکنیم دیگر برای آقای نقابت و آقای طباطبائی توهم پیدا نمی شود یکی از این دو عمل را باید بکنیم یا باید بودجه اش را همانطور که گفته شد بمجلس بیاورند یا باید شرکت سهامی باشد که ثبت هم بشود و جمع و خرج و بیلان را همان هیئت مدیره رسبب گوی بکنند و آنوقت رئیس کل مالیه هم نظارت میکنند و رئیس کل مالیه با آنکه شرکت سهامی آبیاری میشود باز هم نظارت دارد چنانچه الان در بانک کشاورزی و بانک ملی و شرکت بیمه نظارت دارد برای اینکه اکثریت سهام متعلق بدولت است و رئیس کل مالیه هم حق دارد در هر جا نظارت به در آمد دولت و ما يملك دولت بکنند بنظر بنده این را نباید یکقدری روشن کرد که در طی عمل برای خود وزارت کشاورزی هم اشکالی پیدا نشود و بنده عقیده ام این است که شرکت سهامی آبیاری بشود و اگر موافقت میفرمائید معطل نکنید آقای نقابت هم همین را

گفتند بانک ملی سرمایه اش مال دولت است ولی عنوانش شرکت سهامی است هیئت مدیره دارد جمع و خرجش را میبیند و همه ساله تصویب میکنند این جا را هم اسمش را بگذارید شرکت ولو اینکه سرمایه اش مال مردم باشد. اداره دولتی باشد بنگاه دولتی باشد جمع و خرجش باید به مجلس بیاید معنی ندارد که میفرمائید به مجلس نیاید این است که بنده هم پیشنهاد آقای نقابت را قبول میکنم که در آنجا شرکت سهامی بنویسید که مطابق مقررات شرکت اداره شود ولی وقتی که می نویسید بنگاه بنگاه مثل اداره است و اداره باید بودجه اش بیاید به مجلس منتها شما نوشته اید بنگاه و میگوئید بنگاه یعنی شرکت خیر اینطور نیست.

وزیر کشاورزی (آقای اعتبار) - آقای مالک استدعا میکنم توجه بفرمائید الان میخواهم به بینم نسبت به آبیاری ما همین وضعیت که ما داریم چگونه عمل میشود؟ در قانون متمم بودجه برای اونك اعتباری گذاشته شده که الآن سرمایه بنگاه است و الان هم عملش روی بنگاه است ما پیش از اینکه این قانون را تصویب بکنیم مجلس شورای ملی در قانون متمم بودجه يك سرمایه برای آبیاری قائل شده است روی این سرمایه دارد عمل میکنند بودجه اش هم به مجلس نمی آید وزارت کشاورزی هم بودجه اش را عمل میکنند و اقدام میکنند وزارت دارائی هم آنجا حسابدار مخصوصی دارد و در تحت نظارت رئیس کل مالیه حساب او بسته میشود و مخارج او را اجازه میدهد این عملی است که الان میشود و فردا هم همین عمل خواهد شد اجازه بفرمائید در ماده اول و ماده دوم همه جا آقایان موافقت فرمودید کلمه بنگاه نوشته شود این کلمه در ماده اول نوشته شده برای توسعه و اصلاح امور آبیاری کشور بنگاه مستقلی تحت نظارت وزارت کشاورزی بنام بنگاه مستقل آبیاری تأسیس میشود (نقابت - مستقل یعنی چه؟) یعنی اینکه يك وزیر نمیتواند رئیس او را عوض کنند يك هیئت مدیره خواهد داشت که هیئت مدیره نسبت به تصمیمات خودشان يك عملی را اجرا بکنند حالا جنابعالی هم میدانید این قضیه را و نمیدانم چرا این موضوع

را اینقدر پیچ میدهند حالا با اینکه ماده اول و دوم این لایحه تصویب شده و این را بنگاه مستقل تشخیص دادید حالا میخواهید او را عوض کنید بنده تمنی دارم اگر نظر این است که این بنگاه بصورت اداره بشود قطع دارم که استفاده ازش نخواهد شد اگر شما بخواهید بنام يك اداره عمل بشود يك بودجه بنویسیم بعد حسابدار و کتاب دار و کوفت و زهر مار این برای شما کار آبیاری نخواهد کرد اگر نظرتان این است که این اداره آبیاری بشود باید حتماً راه را باز کنید که مردم هم شرکت کنند و سرمایه اشخاص هم باین اضافه شود و الا اگر بخواهید هر بند و بستی هست این جا بزاید از مقصود منحرف میشود و نتیجه حاصل نمیشود.

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای انوار و نقابت که در يك زمین است موافقین برخیزند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد. پیشنهاد آقای فرمانفرمائیان بنگاه آبیاری صورت مصارف که حاکی از عملیات سالانیه باشد در موقع خود همه ساله تقدیم کمیسیون خواهد بود **وزیر کشاورزی** - این را بنویسید برای اطلاع کمیسیون بنده موافق هستم برای اطلاع بمجلس شورای ملی بفرستیم. **فرمانفرمائیان** - اجازه میفرمائید بنده يك توضیحی دارم **رئیس** - بفرمائید.

فرمانفرمائیان - ملاحظه بفرمائید بعد از مدت ها کوچکترین توجهی که بامور کشاورزی شده است با اینکه در تمام فرماننامه ها و تمام نطق های بلیغی که در همه جا بیان میشده است و همیشه عنوان کشاورزی بوده است نسبت به کشاورزی و معارف این اولین لایحه ایست و اولین قدمی است که در این سال برداشته شده آقایان اذعان بفرمایند که تا کنون يك سطر هم بعنوان کشاورزی بعنوان قانون بمجلس نیامده است و این است که در این جا اگر ما بخواهیم واقعا بوسیله يك تحت اللفظی آن نظریاتی که داشتیم همه را مضمحل بکنیم که بگوئیم يك اداره ایست باسم اداره آبیاری و این مخارج و مصارفی که شده است واقعا مصارف مفیدی نبوده است اینک نمیشود در این جا حق این بود

که در ظرف این مدت و این سنوات کاملاً جلو گیری میکردند برای اینکه از این اداره آبیاری که يك صورت مستقلی هم در وزارت کشاورزی داشته کوچکترین اثری آقایان تا بحال احساس نفرموده اند اگر ملاحظه فرموده باشند آقایان با آنهمه جدیتی که تا بحال راجع به آب کوهرنگ شده است در صورتیکه بنده نظرم می آید از دوره پنجم بلکه از دوره چهارم این موضوع مورد مذاکره بود ولی تا بحال بهیچ نتیجه منتج نشده است برای اینکه اداره آبیاری يك بودجه داشته است در سال و خرج آن اداره شده و قطعاً اگر يك وضع مستقلی داشت بيك جایی میرسید این است که بنده استدعا میکنم از آقایان که در این مورد نزاع لفظ نفرمایند اگر لفظ بنگاه را نمی پسندید اسم آنرا بگذارید شرکت سهامی در صورتیکه تصور نمیکنم اگر اسمش را شرکت سهامی هم بگذارید و این مؤسسه خوب درش عمل نشود مقصود آقایان حاصل شود الآن بانک کشاورزی يك اداره ایست اسمش را فقط گذارده اند شرکت سهامی ولی تمام سهامش دست دولت است و وزارت دارائی هر دو ماه یکمرتبه رئیس آن جا را عوض میکند هیئت مدیره را عوض میکند هر عملی که میکنند شما کوچکترین اطلاعی هم از آن ندارید چندین صد هزار تومان خرج میکنند اساسنامه بانک را عوض میکنند و آقایان بهیچوجه وارد نیستید این است که بنده استدعا میکنم آقایان با اصل عمل این بنگاه یا شرکت موافقت بفرمایند بلکه بتواند کاری انجام دهد و اسم آنرا هر چه میخواهید بگذارید بالاخره اسم تأثیری در طرز عمل ندارد

وزیر کشاورزی - عرض کنم مطلب همان بود که اینجا مکرر صحبت شد بنده نمیخواهم عرض کنم با آن نظری که آقایان دارند که اسم اینجا را شرکت سهامی بگذاریم مخالف هستم فقط چیزی که هست ماده اول و دوم این لایحه را مجلس تصویب کرده است و در آنجا این محل باسم بنگاه مستقل از طرف مجلس شناخته شده ممکن است برای اینکه جلب نظر آقایان هم بشود در ماده ۱۴ در پراکنش بنویسیم

شرکت سهامی بعد از بنگاه آبیاری و ضمناً خواستم از آقایان تمنا کنم آنقدر هم در اطراف يك موضوع صحیح و روشنی مذاکره نفرمایند که کار تمام شود.

رئیس - شما موافق هستید با این پیشنهاد؟

وزیر کشاورزی - خیر. عرض کردم در ماده ۱۴ این نظریات گنجانده میشود.

رئیس - پیشنهاد آقای طباطبائی:

پیشنهاد میکنم در ماده ۷ بعد از جمله (علاوه بر اعتبار مصوب در این قانون) جمله (با موافقت وزارت دارائی اضافه شود).

رئیس - آقای طباطبائی:

طباطبائی - اصل ۱۸ و ۲۰ قانون اساسی (که برای اینکه وقت گذشته است عین دو اصل را نمیخوانم) خلاصه تمام مفادش این است که مجلس شورای ملی نظارت عالی دارد در تمام ادارات و وزارتخانهها و این کلمه بنگاه را نمیدانم تازه از کدام کور پیدا کرده اند و هر جا میخواهند بگذارند اولاً بنگاه يك کلمه مبتذل و مستهجنی است و واقعاً من نمیدانم بنگاه یعنی چه (هاشمی - فارسی است یعنی جای بنه) من نمیدانم فارسی است یا چیز دیگری است در هر حال وزارتخانهها و ادارات بودجه دارند یعنی جمع و خرج دارند و این جمع و خرج باید بیاید به مجلس در این مطلب که کسی گفتگو ندارد و محل تردید نیست فرار از این مطلب و رفتن در پناه کلمه بنگاه که ما اینجا نوشته ایم معنی ندارد همین بنگاه را هم که ما اینجا بنویسیم باید بودجه اش بیاید به مجلس...

رئیس - در پیشنهاد خودتان صحبت کنید.

طباطبائی - بعد میخواهم برسم بآن نتیجه. بالاخره آقا باید مجلس در جمع و خرج بملکت نظارت داشته باشد علاوه يك خبط ها و خطاهائی را دلیل برای خبط و خطاهای دیگر آوردن این يك چیز تازه است و این از ضعف دلیل است که این را هم تصدیق نفرمائید برای اینکه اداره راه آهن هم همینطور است اداره راه آهن هم جزء وزارت راه باید بودجه اش بیاید به مجلس شورای ملی و مجلس شورای ملی تصویب کند

اول و دوم تصویب شده است در ماده ۱۴ مینویسیم مقصود از این بنگاه شرکت است و بصورت شرکت عمل خواهد شد (صحیح است).

رئیس - آقای دکتر ملک زاده.

دکتر ملک زاده - بنده خواستم يك اصل مسلمی را عرض کنم و معتقدم که مؤسسانه که صد در صد مربوط به دولت است و سرمایه شان از طرف دولت داده میشود باید بودجه اش به تصویب مجلس برسد حالا اسمش را هر چه میخواهید بگذارید

رئیس - آقای نقابت.

نقابت - عرض کنم موضوع دوطرفی است و يك طرفه نیست شما میخواهید يك شرکتی تشکیل بدهید که پنجاه و يك در صد از سرمایه اش را دولت بپردازد و چهل و نه در صدش را دیگران شما حق ندارید يك طرفی حق رسیدگی و تصویب بودجه آن را داشته باشید توجه نفرمائید اشکال کار در این جا است اگر شما رأی بدهید که کلیه سرمایه این شرکتها را دولت بپردازد و دیگران در شرکت نکنند حق با آقایان است و اسمش را هر چه هم میخواهید بگذارید شرکت سهامی یا بنگاه یا اداره هر چه باشد تمام اینها مباحثه ادبی است و بعقیده بنده باید بودجه اش بیاید این جا و مجلس تصویب کند ولی مادام که اشخاص دیگری در این شرکتها سهم و شریک هستند البته نظر آنها هم باید محترم شمرده شود و تمیذ شود که قضیه يك طرفی باشد.

طباطبائی - بنده پیشنهادم را پس میگیرم.

رئیس - پیشنهاد آقای نقابت.

پیشنهاد میکنم عبارت ماده سطر سوم چنین اصلاح شود:

رئیس - آقای نقابت.

نقابت - پیشنهاد این است تمنا میکنم آقایان توجه نفرمایند در این عبارت ذکر شده است: در آمد حاصل از تأسیسات آبیاری برای توسعه آبیاری کشور اختصاص داده شده از حیث جمع و خرج علاوه بر اعتبار مصوب در این قانون در بودجه هر سال منظور خواهد گردید. بنده قید کردم که در

میفرمایند مذاکرات کافی است ولی لازم است این مطلب را بنده اینجا تکرار کنم که این نظری که در این لایحه هست بر خلاف تمام اصول است و برخلاف تمام اصول انجاماداریم عمل میکنیم این است که استدعا میکنم اگر آقایان با آن پیشنهاد اول که حذف این ماده را پیشنهاد کردم موافقت میفرمایند که خیلی ممنون میشوم و چون موافقت نفرمودند بنده دست پائین را گرفتم و پیشنهاد کردم که وزارت مالیه هم در این جمع و خرج دخالت کند.

وزیر کشاورزی - عرض کنم اولاً بنده همچو حرفی نزد من گفتم عوائد اینجا را عایداتی را که از بهره برداری بنگاه آبیاری یا شرکت آبیاری بدست میآید باید تریبی باشد که وزارت دارائی درش مداخله نکند حالا هم اگر بنا باشد عوائدی را که بنگاه آبیاری بدست میآورد بخواهیم بدهیم بدست خزانه و بعد بگیریم آن نتیجه که میخواهیم بدست ما نخواهد آمد ما گفتم عوائدی که در نتیجه عملیات بنگاه آبیاری بدست میآید آبی را که تهیه میکند و يك آب بهائی بدست او خواهد رسید پس از وضع مخارج نگاهداری وضعیت آن ساختمانی را که میکند بمصرف عملیات خودش میرساند و وزارت دارائی در آن عوائد دخالت نمیکند اما راجع به نظارت وزارت دارائی آن اصلی را که آقا خوانده اید همه مان خوانده ایم در کلیه شرکتها چه بانگ چه راه آهن که آقا فرمودند عمل آن غلط یا صحیح است در همه جا وزارت دارائی آن اصل را رعایت میکند و نظارت خودش را اعمال میکند و در اینجا هم خواهد کرد. اینجا آقای طباطبائی ماده نهم را خواندند در صورتیکه در ماده نهم نوشته ایم که شرکتها تشکیل میدهند و مقصود از این شرکتها شرکتها فرعی است که شرکت آبیاری یا بنگاه آبیاری هم سهامی در آن خواهد داشت مثلاً برای آب کوهرنك يك شرکت مخصوصی تشکیل میدهم از مالکین و از سرمایه داران اصفهان و کسانی که بآن علاقمند هستند این يك شرکت کوچکی خواهد بود و منافات با آن منظور ندارند و عرض کردم که در آخر این لایحه هم ما تفسیر میکنیم که مقصود از این بنگاه شرکت است و چون کلمه بنگاه در مواد

بالاخره آقا سریش مالی که نباید کرد تمام اینها مؤسسانه هستند که از دولت پول میگیرند بودجه شان هم باید بیاید به مجلس عایدات دارند مخارج دارند در مجلس صحبت شود و مذاکره شود درس و تصویب شود. سابق بر این و در ادوار سابق مجلس يك وضعیتی داشته است که نمیتوانسته است بوظائف خودش عمل کند آنکه برای عمل فعلی مجلس دلیل نیست عرض کنم حالا که موافقت میکند مجلس که این اداره باین طرز عمل کند اسمش اگر همان اداره باشد چه اشکالی دارد که بودجه اش را هم بیاورد به مجلس خواهش میکنم آقای وزیر کشاورزی وقتی که تشریف بردید منزل این لایحه را از اول تا آخر بخوانید به بینید تو را بخدا این شرکت سهامی است شرکت شخصیت حقوقی میخواهد شرکت باید به ثبت برسد خوب اگر بخواهید شرکت درست کنید ممکن است سهامی هم باشی خاص بفروشید و سهام بیشتر را دولت داشته باشد و این بنای يك شرکت میشود ولی با وضع فعلی وجداناً از شما میپرسم این شرکت است؟ يك اداره تشکیل میدهند منتهی با يك اسم دور و دراز از این دور و آن دور میگردد کلمه بنگاه را پیدا میکنید و میخواهید روی این اداره بگذارید این اداره از دولت سالی چهل و پنج میلیون ریال میگیرد باید مخارجش به تصویب مجلس برسد و عوائدش هم باید جزء عوائد عمومی بشود در هر سال يك مبلغی برای مخارج آن در نظر میگیرید از این مبلغ هم اگر بیشتر خواستید به مجلس پیشنهاد میکنید و اگر مجلس صلاح دید بشما اجازه میدهد بنده ماده نهم را من باب مثل میخوانم. ماده نهم: بنگاه آبیاری مکلف است برای انجام عملیات آبیاری یا زه کشی شرکتها تشکیل دهد که سرمایه آنها را یا تماماً بنگاه پرداخته یا با شرکت مالکین و یا آنکه کلیه سهام آنها از طرف مالکین تأمین گردد اینکه اینجا میگویند خودشان شرکت تشکیل بدهند ب سرمایه خودشان این را میشود باسم شرکت پذیرفت؟ باین استدلال صحیح است؟ آقا اینجا اداره است و اداره هم باید بودجه اش بیاید به مجلس، فعلاً وقت تنگ است آقایان هم

بودجه سالیانه وزارت کشاورزی منظور خواهد شد عبارت را اینطور اصلاح و پیشنهاد کردم اما علت این که این کار را کردم این است که وقتی این چهل و پنج میلیون تومان را باین بنگاه دادید (وزیر کشاورزی - کجا ۴۵ میلیون تومان باین بنگاه داده شده؟) چرا آقا در ده سال سالی چهل و پنج میلیون ریال در ده سال چهل و پنج میلیون تومان میشود. و در این لایحه هم قید شده است که در تحت نظارت وزارت کشاورزی عمل کند بنا بر این این جا یکی از ادارات تابعه وزارت کشاورزی است که وزیر کشاورزی هم درش نظارت دارد و جمع و خرج آنرا نظارت میکند حالا این بنگاه تشکیل شد بنحو مستقل که بنده تفسیر میکنم که از کلمه استقلال استقلال عمل است نه استقلال خرج که پول بدهد و پس نگیرد و خرجش استقلال داشته باشد مقصود استقلال در عمل است این بنگاه که تشکیل شد برای طرز عملش يك استقلال را در نظر میگیرید يك شرکتي در این جا تشکیل میشود آن شرکت با سه میلیون تومان تشکیل میشود دو میلیون تومان را این بنگاه میدهد يك میلیون تومان را هم اشخاص ذی علاقه سهم میخرند و همچنین يك شرکت دیگری تشکیل میدهند در خوزستان يك شرکت دیگری هم بهمین ترتیب در جای دیگر و برای انجام يك کار دیگری پس هر چه از این کارهای کوچک کوچک که میکنند سرمایه این شرکت داخل سرمایه های دیگر میشود و فعالیت پیدا میکنند ولی نتیجه بکار انداختن این سرمایه اعم از نفع و ضرر و اصل سرمایه بالاخره بر میگردد به جیب این بنگاه آنوقت این بنگاه صورت جمع و خرج خودش را میدهد آنچه عایدات از این محلها داشته است صورت میدهد و آنچه هم مخارج کرده است صورت میدهد و بالاخره به کمیسیون بودجه میگوید که آقا این صورت چهار میلیون و نیم تومانی است که به ما داده اید و وحشتی نباید از این عمل داشت و مزاحمتی برای این دستگاه از این عمل پیدا نخواهد شد وقتی شما میخواهید با این سرمایه خودتان ده تا شرکت تشکیل بدهید صد تا شرکت تشکیل بدهید بالاخره این سرمایه شما میرود فعالیت میکند و باید بر گردد حساب

گش به اصل اداره آبیاری و همان جمع و خرج را بدهید به کمیسیون بودجه حالا از این نظر اگر بر گشتید به شرکت اگر شرکت تشکیل دادید نقض غرض میشود و شما در این کار مستأصل میشوید اگر بخواهید در این کار وارد میشوید و بطور شرکت عمل خودتان را انجام بدهید وقتی میتوانید که لااقل اکثریت سهام دستتان باشد تا بتوانید حکومت داشته باشید در این جا اگر مردم شرکت نداشته باشند...

رئیس - آقای نقابت نظامنامه را رعایت کنید. ماده باین ترتیب اصلاح شود و میخواهم توضیح بدهم...

نقابت - بنده نظامنامه را رعایت میکنم پیشنهاد کرده ام **رئیس -** ماه ۶۳ اجازه نمیدهد شما فقط حق دارید در پیشنهاد خودتان مختصر توضیح بدهید.

نقابت - ماده ۶۳ چیست؟ شما ماده قانون اساسی را نقض میکنید من حرفی ندارم و میروم.

وزیر کشاورزی - عرض کنم این چهل و پنج میلیون ریال که هر ساله برای عملیات این بنگاه داده میشود و در حقیقت سرمایه این بنگاه است بنده موافقت میکنم که در بودجه کشاورزی هر ساله منظور شود این را بنده قبول دارم که رفع اشکال آقایان بشود صحبت سر بودجه تفصیلی است آن بودجه تفصیلی را نمیتوانیم قبول کنیم برای این که آنوقت جلوی عملیات این دستگاه گرفته میشود شما وقتی اجازه میدهید که از این سرمایه بنگاه شرکتهای کوچک با مشارکت اشخاص تشکیل بدهد آن بودجه اش نمیتواند به مجلس بیاید و باید هیئت مدیره شرکتها در بودجه اش رأی بدهند و تصویب کنند ولی چهار میلیون و نیم تومان را بنده قبول میکنم که جزء بودجه منظور شود و باین اصلاح بنده موافق هستم.

مخبر - بنده هم قبول میکنم.

رئیس - پیشنهاد آقای مؤید احمدی.

علاوه بر کلیه اعتبارات اداری و آبیاری منظور در بودجه کشاورزی و قانون متمم بودجه بنگاه آبیاری میتواند تا صدی پنج از اعتبار در ماده دوم برای مصارف اداری و پرسنلی استفاده کند.

رئیس - آقای مؤید احمدی.

مؤید احمدی - عرض کنم چون واقعاً بنده از اداره بازیهائی که تقریباً از دو سه سال قبل از این در این کشور شروع شده وحشت دارم البته همه آقایان ملاحظه کرده اند که چه پولهای صرف اجاره محلهای خیلی عالی در خیابان شاه رضا و قالیهای ذری دویست تومان و صد و پنجاه تومان میشود و اتومبیل های خیلی عالی هم دم آن ادارات میایستد و بقول بنده يك چکمه برقی هم دم در می ایستد چون از اینها خیلی دیده ام واقعاً وحشت دارم. در جلسه پیش بنده پیشنهاد کردم که پیش از صدی پنج این اعتبار خرج اداری و پرسنلی نشود و آقای وزیر کشاورزی گفتند بگذارید در این قسمت يك مطالعاتی بکنم حالا اگر مطالعه کرده اند بنده باز پیشنهاد خودم را تجدید کرده ام آقای مخبر موافقت فرمایند.

وزیر کشاورزی - بنده برای اینکه نظر آقایان در این قسمت تأمین شود این پیشنهاد را قبول میکنم ولی بعقیده بنده جایش اینجا نیست حالا اگر آقایان اصرار دارند که در اینجا باشد بنده هم اصراری ندارم چون اصولاً باین پیشنهاد موافقت دارم ولی بهتر است که یا بگذارید در آخر قانون بعنوان ماده الحاقیه یا در ماده ۱۴ که بیشتر در آنجا مورد دارد.

مؤید احمدی - مانعی ندارد در ماده ۱۴ اضافه شود

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - عرض کنم پیشنهاد آقای مؤید احمدی جایش در ماده ۱۴ است و بهمین ترتیب هم که خودشان قبول فرمودند و بنده فعلاً میخواهم يك توضیحی عرض کنم و تمناً میکنم آقایان توجه فرمایند ما این مؤسسه را دائر میکنیم و يك صورت قانونی باید داشته باشد که بشود ازش استفاده کرد یا باید بصورت يك مؤسسه مستقلاً باشد یا يك شرکت سهامی باشد که خودش شخصیت حقوقی داشته باشد و بنده هم ترجیح میدهم شرکت سهامی شدنش را برای اینکه همانطور که آقای وزیر کشاورزی توضیح دادند يك اشخاص دیگری

هم بتوانند در آن شرکت کنند و سهامش را خریداری کنند و تدریجاً سهام این شرکت توسعه پیدا کند و در ماده ۱۴ باید تکلیف آن معلوم شود و راجع به مخارج اداری آن هم پیشنهاد آقای مؤید احمدی بهتر است در ماده ۱۴ باشد

مؤید احمدی - وقتی اصل منظور را قبول کردند بنده در جایش حرفی ندارم. در ماده ۱۴ باشد. **رئیس -** پیشنهاد آقای سزاوار.

پیشنهاد مینکنم عبارت از کلمه (علاوه) بترتیب زیر نوشته شود. علاوه بر اعتبار مضمون در این قانون در بودجه سالیانه کشور منظور خواهد گردید. **رئیس -** آقای سزاوار.

سزاوار - عرض کنم مواد این قانون با توضیحاتی که آقای وزیر کشاورزی و مخبر دادند مباین است و يك پیچیدگیهای در مواد این قانون دارد و تعجب می کنم که چرا نمیخواهند مطلب را روشن کنند اگر شرکت است خوب يك اعتباری میگیرند برای سرمایه شرکت و يك شرکتی تأسیس میکنند شرکت وقتی شد يك مقرراتی دارد که طبق آن مقررات باید عمل شود باید به ثبت برسد هیئت مدیره داشته باشد و سایر مقرراتی که در قانون معین شده ولی حالا اسم این را گذاشته اید بنگاه مستقل آبیاری آنوقت در آمدش را هم می آید از مجلس اجازه میگیرید که مطابق این قانون این مبلغ میتوانیم بگیریم آنوقت چرا مخارجش را به مجلس نیاورید؟ در صورتیکه این اصل صحیح نیست پس وقتی برای درآمد آن از مجلس اجازه میخواهید و حق هم این است که پولی را از کسی نمیگیرند مگر با تصویب قانون پس وقتی این قانون را برای این عنوان می آورید که بتوانید بموجب آن قانون از اشخاص پولی که میگیرید مطابق قانون باشد همین عوائد را در بودجه مملکتی بگذارید هزینه اش را هم در بودجه بگذارید و بیاید به مجلس شورای ملی و تصویب شود بنا بر این بنده پیشنهاد کردم که آن عبارت در بودجه مملکتی هم علاوه شود

**۵- معرفی آقای دکتر اقبال به معاونت وزارت
بهداری و تقدیم يك فقره لایحه از طرف آقای
وزیر بهداشت**

وزیر بهداشتی (آقای اردلان) - آقای دکتر اقبال را
که از هر حیث شایسته این مقام هستند به معاونت وزارت
بهداری معرفی میکنم (صحیح است - مبارک است) يك
لایحه قانونی هم تهیه شده راجع به جلوگیری و مبارزه و
معالجه بیماران واگیری است که تقدیم میکنم و تمنا میکنم
بکمسیون مراجعه فرمایند.

**۶- تعیین روز استیضاح از طرف آقای نخست وزیر
نخست وزیر (آقای سهیلی) - چند روز قبل آقای**

طباطبائی ورقه مبنی بر استیضاح از دولت بمقام ریاست تقدیم
فرمودند همان روز بنده در نظر داشتم که تقاضا کنم خواننده
شود و دولت جواب بدهد چون بعد اطلاع حاصل کردم که
مقررات مجلس اینطور است که بنا به تقاضای خود دهند
استیضاح باید قرائت شود لذا تأمل کردم و حالا امروز چون
این ورقه قرائت شد خواستم باستحضار آقایان نمایندگان
محترم و مقام ریاست برسانم که در جلسه آینده دولت برای
جواب حاضر است.

۷- موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - تصویب میفرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح
است) جلسه آینده روز سه شنبه بیستم اردیبهشت چهار
ساعت پیش از ظهر دستور استیضاح.

(مجلس سه ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

مخبر - آقای سزاوار یا گوش نمیدهند یا قانون را
نمیخوانند (سزاوار - میخوانم آقا) ما کدام پول را از مردم
میگیریم؟ همان درآمدهای حاصل از مؤسساتی است که
تشکیل میشود همان آب بهائی است که از مردم میگیریم
اگر يك زمینی آب ندارد ما يك آبی تهیه می کنیم و مطابق
معمول يك پولی از بابت قیمت آبی که میدهیم از مردم
میگیریم و يك اراضی لم یزرعی که آب داده میشود پول آن
آب گرفته میشود و از مؤسسات و دستگاههایی که ساخته
میشود باین وسیله بهره برداری میشود و غیر از اینها پولی
از مردم گرفته نمیشود و نگرانی آقا هم بنظر بنده هیچ وارد
نیست و مورد ندارد.

سزاوار - مسترد کردم.

رئیس - ماده هفتم با اصلاحی که شده خوانده میشود:
ماده ۷- در آمد حاصل از تأسیسات آبیاری برای توسعه
آبیاری کشور اختصاص داده میشود از حیث جمع و خرج
علاوه بر اعتبار مصوب در این قانون در بودجه سالیانه وزارت
کشاورزی منظور خواهد گردید و در خاتمه مدت ده سال
آنچه که از این حساب بابت اصل سرمایه یا درآمدهای
سنواتی باقی بماند برای توسعه آبیاری وزه کشی بطریق
مذکور در ماده ۲ به بنگاه مستقل آبیاری پرداخته خواهد شد.
دکتر طاهری - يك تبصره هم پیشنهاد شده بود که
قبول کردند.

رئیس - آن ماند برای ماده ۱۴. موافقین ماده هفتم
برخیزند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد.